

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska Casopisno podjetje Slovenski poročevalec. — Direktor: Rudi Janbuha. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. — Uredništvo: Ljubljana, Tomičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-522 do 23-526. — Uprava: Ljubljana, Tomičeva ulica št. 1/III, telefon 23-522 do 23-526. — Oglasi: oddelček Ljubljana, Titova cesta 7, telefon 21-699, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832. — Poštni predal št. 29. — Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana št. 60-KB-S-367. — Mesečna naročnina 230 din.

Sukarno v Beogradu

Visoki gost se je s spremstvom nastanil v dvoru na Dedinju — Uradni razgovori s predsednikom Titom takoj po prihodu

BEGRAD, 17. jan. (Tanjug.) Predsednik republike Indonezije dr. Sukarno je prispel danes iz Kaira s posebnim štrimotornim letalom na dvodnevni obisk v Jugoslavijo. Nekaj pred prihodom letala na vojaško letališče v Batajnici, so prispeli predsednik Tito in drugi jugoslovanski voditelji, da bi pozdravili visokega gosta iz prijateljske države in mu poželeti dobrodošlico.

Letalo indonezijskega predsednika se je kmalu po 15. uri pojavilo na oblačnem nebu nad letališčem. Takoj po izstopu dr. Sukarna iz letala, mu je stopil naproti predsednik Tito in se z njim pristržno rokoval. Predsednik republike Indonezije je nato predstavil predsedniku Titu člana svoje delegacije — ministra za zunanje zadeve dr. Subandrija, šefa kabineta predsednika republike dr. Tamzila Sutana Narajo, šefa predstavniškega zbora Suhardja Hardjowardaja. Nato sta dva beogradska pionirja pročela visokemu indonezijskemu gostu šopke cvetja. Ko je vojaška godba zaigrala himni Indonezije in Jugoslavije, sta predsednik dr. Sukarno in pred-

Delegacije in obiski

Varšava, 17. jan. (Tanjug.) Od včeraj sta v Varšavi na obisku kot gost teoretskega glasila CK PZDP »Nove Drogi« člana redakcijskega kolegija »Naše stvarnosti« Puniša Perović in dr. Najdan Pašić. Predstavniki osrednjega poljskega partijskega glasila so preteklo leto obiskali Jugoslavijo.

sednik Tito pregledala častno četo.

Predsednik FLRJ je nato predstavil dr. Sukarnu navzoče visoke jugoslovanske funkcionarje: podpredsednika zveznega izvršnega sveta Svetozarja Vukmanovića, predsednika Ljudske skupščine LR Srbije Jovana Veselinova, državnega sekretarja za zunanje zadeve Kočo Popovića, državnega sekretarja za zadeve narodne obrambe generala armije Ivana Gošnjaka, več članov zveznega izvršnega sveta, generalov in druge.

Dr. Sukarno so tudi predstavili egiptovskega veleposlanika v Beogradu Huseina Ruždija in sirskega poslanika Sabela Arisa. Nato je veleposlanik republike Indonezije v Beogradu Sudarso predstavil predsedniku republike Indonezije člane indonezijske veleposlanstva in indonezijske državljane, ki so bili navzoči pri sprejemu. Med njimi je bilo tudi nekaj otrok, ki so svojemu predsedniku izročili cvetje.

Predsednik Sukarno, predsednik Tito in člani njihovega spremstva, so se nato odpravili v dvor na Dedinju, kjer bo med obiskom rezidenca dr. Sukarna. Kolona avtomobilov od Batajnice do Beograda in skozi Beograd so toplo pozdravljali številni Beograjčani.

Diplomatska kronika

London, 17. jan. (Tanjug.) Jugoslovanski veleposlanik v Londonu Ivo Vojvodina je imel v petek v Združenju tujih novinarjev v Londonu predavanje o zunanji in notranji politiki Jugoslavije. Predavanje se je udeležil tudi poljski veleposlanik v Veliki Britaniji, predstavniki britanskega zunanjega ministrstva in nad sto dopisnikov tujih agencij in listov.

spremljal indonezijski narod in še posebno, kar zadeva njihove težnje za utrditev neodvisnosti in očuvanje notranje enotnosti.

Spor v zvezi z zahodnim Irjanom, ki je bil v zadnjem času povod za razne manevre v zvezi z Indonezijo, predstavlja po jugoslovanskem mnenju ostank kolonializma, s katerim se zastrepnja mednarodno vzdušje. Vprašanje zahodnega Irjana je treba in ga je mogoče rešiti na spo- robnem načinu, ker je to v interesu Holandije in Indonezije ter na splošno medna- rodne skupnosti.

Kakor so že večkrat poudari- li v Jugoslaviji, je treba ob- soditi razne zunanje intrige, z namenom, da bi indonezijske- mu narodu preprečili uresni- čitev svojih pravic. Taki man- evri bi lahko pripeljali v nevarnost položaj te države in bi lahko ustvarili novo žarišče mednarodnega spo- pada.

Jugoslovanska javnost in uradni krogi pričakujejo, da bo obisk predsednika Sukarna ponemirjen velik prispevek k stvarem miru in mednarodnega sodelovanja ter še posebno k poglobitvi indonezijsko-jugo- slovanskih odnosov. V tem smislu pripisujejo temu do- godku v Beogradu velik po- tem.

Ob obeh državah zelo trudi- ta za svoj gospodarski raz- voj, lahko pričakujemo, da bodo ob tej priložnosti govo- rili tudi o vprašanih gospo- darskega sodelovanja. Tako srečanje in izmenjavanja mnenj bo brez dvoma koristno, še posebno, če pomislimo, da imata Jugoslavija in Indo- nezija enaka stališča do mno- gih važnih mednarodnih pro- blemov. Obe državi pripadata krogu držav, ki se nahajajo izven obstoječih blokov ter se borita za utrditev svoje neod- visnosti in za ohranitev miru v svetu. Poudariti je treba, da Indonezija in Jugoslavija smatrat, da je trajen mir moč doseči samo, če bodo mednarodni odnosi sloveli na načelu ustavne koeksistence, spoštovanju suverenosti vsake države in da ima vsaka država pravico graditi tak druž- beni sistem, ki ji najbolj ustreza.

Pomemben element medse- bojnega razumevanja so pri- jateljski odnosi in plodno so- delovanje, ki sta ga Jugosla- vija in Indonezija medsebojno uresničili. Jugoslovansko-ndo- nezijski odnosi so dosegli v zadnjem času zelo viden na- predek, tako v bilateralnem pogledu kakor tudi na širšem mednarodnem področju in še posebno v Združenih narodih.

Obe državi posvečata še po- sebno skrb vprašanjem go- spodarskega razvoja, brez ka- terega ni mogoča trajna samo- stojnost in neodvisnost. Prv- zato v medsebojnih odnosih in v splošnem mednarodnem me- rilu razvijata gospodarske zveze, ker menita, da je to najvažnejši pogoj za hitrejši razvoj lastnega gospodarstva. Ko govorimo o odnosih z In- donezijo, je treba še poudari- ti pripravljenost Jugoslavije, da nudi kreditne olajšave in tehnično pomoč indonezijske- mu gospodarstvu. — Nedavni obisk podpredsednika Vukma- novića je bil pomemben kor- ak v zboljanju takih prijateljskih, gospodarskih in poli- tičnih odnosov. Ob tej prilož- nosti so govorili tudi o raznih konkretnih možnostih za na- daljnji razvoj sodelovanja.

Dodati je treba, da so jugo- slovanski uradni faktorji in javnost vedno s simpatijami

Napovedujejo, da bosta pogla- varja obeh držav s svojimi so- delavci vodila že danes razgo- vore. Nocoj prireja predsednik Tito v Belem dvoru večerjo na čast indonezijskih gostov.

Državni razgovori

Beograd, 17. jan. (Tanjug.) — Predsednik republike Josip Broz Tito je imel danes popoldne razgovore s predsednikom re- publike Indonezije Sukarnom, ki ga je obiskal v spremstvu zunanega ministra Indonezije Subandrija.

Pri razgovorih, ki so se za- čeli ob 17.30 so bili prisotni tu- di podpredsednik zveznega iz- vršnega sveta Svetozar Vukma- nović, državni sekretar za zu- nanje zadeve Kočo Popović in državni sekretar za narodno obrambo armadni general Ivan Gošnjak.

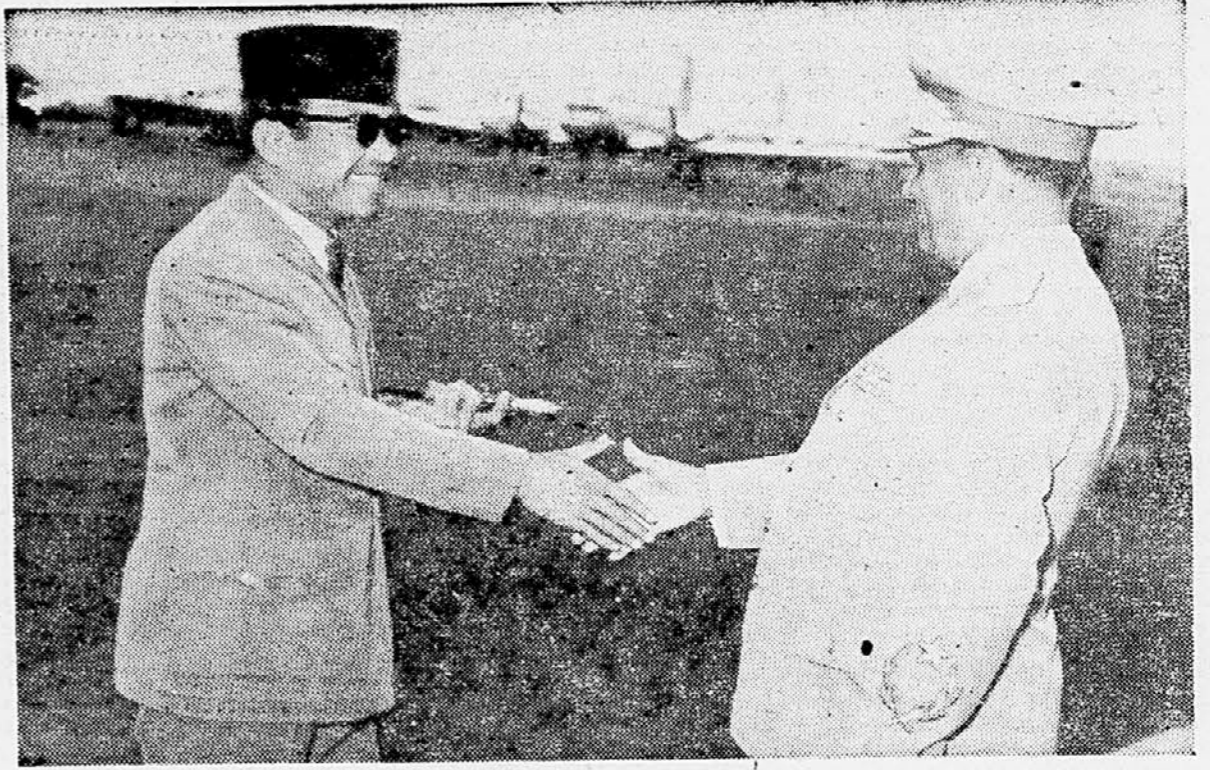
REDNA TISKOVNA KONFERENCA V DSIP

Bistvena je pripravljenost

Jugoslavija pazljivo proučuje Bulganinove predloge — Pismo premi-erja Nehruja predsedniku Titu

BEGRAD, 17. jan. Predstavnik državnega tajništva za zunanje zadeve Jakša Petrić je danes izjavil, da je prišel predsednik indonezijske republike dr. Sukarno na obisk v Ju- goslavijo kot gost predsednika republike Tita. Ob tej prilož- nosti bodo izmenjali mnenja o mednarodnih vprašanjih in o odnosih med Jugoslavijo in Indonezijo, ki se razvijajo v duhu prijateljsstva in vzajemnega sodelovanja.

V zvezi s tem obiskom je bilo postavljeno tudi vprašanje, če bodo v razgovorih med njim in predsednikom Titom proučili tudi vprašanje prodaje jugoslo- vanskega orožja Indoneziji. Pe- trić je dejal, da glede razgo- vora med dr. Sukarnom in pred- sednikom Titom nima kaj do-

Predsednik republike pozdravlja visokega gosta Indonezije dr. Sukarna ob lanskem obisku v Jugoslaviji

Jean Cassou v Ljubljani

Včeraj v večernih urah je prispel iz Zagreba v Ljubljano znan francoski pisatelj Jean Cassou. Tokrat za spremembo ne predstavlja francoske književnosti, temveč je prišel kot direktor Muzeja sodobne umetnosti v Parizu ter je gost komisije za kulturne stike s tu- jino.

V Jugoslaviji se muči že sku- raj 2 tedna in je prve dni svo- jega bivanja odprl v Beogradu razstavo sodobnega francoskega slikarstva, na kateri je zastop- ana večina velikih franc. slikar-jev XX. stol. Razstava bo potovala iz Beograda v Zagreb, na žalost pa ne tudi v Ljublja- no.

Cassou v slovenščino ni veli- ko prevajal, vendar je »Pariški pokol« hitro razširil njego- v ime med ljubitelje lenega branja. Sedaj pripravlja Držav- ni založba Slovenije prevod njegove knjige esejev »Kratek spomin«.

Za nov program KPF

Pariz, 17. jan. (Tanjug.) — CK KP Francije je sklenil ustanovi posebno komisijo za izde- lavo temeljnega programa par- tijske. To komisijo vodi gene- ralni sekretar Mauris Hores in bo morala še letos izdelati na- črt programa, da bi ga lahko predložili naslednjemu partijs- kemu kongresu.

Sedanji program KP Francije je bil izdelan takoj po vojni, na zadnjem kongresu KPF leta 1956 pa so sprejeli programske teze v skladu s sklepi 20. kon- gresa KP Sovjetske zveze v Moskvi. Novi program naj bi zdaj »združil in konkretiziral« naloge partije v novih, aktual- nih razmerah. Na istem ste- panju so tudi sprejeli resolu- cijo o krepitvi gibanja za mir.

Varšava slavi

Varšava, 17. jan. (Tanjug.) — Glavno mesto Poljske je danes svečano proslavilo 13. obletnico osvoboditve. Predstavniki ljud- ske oblasti poljske vojske in družbenih organizacij so polo- žili venec na grobove padlih borcev in na spominske plošče pa varšavskih ulicah.

Z ZASEDANJA SABORA HRVATSKE

Tehniška visoka šola

za obratne inženirje bodo ustanovili v Zagrebu

ZAGREB, 17. jan. (Tanjug.) Na skupni seji Sabora Hrvatske je zastopnik izvršnega sveta Hrvatske Marin Cetinić nave- del, da se bo materialna proiz- vodnja po planu za letos pove- čala za 6,5 odstotka glede na le- to 1957. To bodo dosegli z bolj- šim izkoriščanjem zmogljivosti v industriji tekstila, ladjede- ništvu, kovinski industriji in elektroindustriji.

Letos bodo kmetijske organi- zacije prejele okoli 1500 trak- torjev, okoli 5 tisoč priključ- nih strojev in okoli 200 tisoč ton umetnih gnojil. Kmetijske or- ganizacije se bodo morale dobro pripraviti, da bodo najprimer- neje uporabile sredstva, ki jim bodo na razpolago. Kmetijske zadruge bodo imele na razpo- lago okoli 8 milijard dinarjev. Predvsem bo treba organizirati odkupovanje in do kraja raz- viti sistem dogovarjanja proiz- vodnje.

Skupna sredstva, ki jih bodo morali letos zbrati na Hrvat- skem, bodo znašala okoli 337 milijard dinarjev, od česar bo ljudskim odborom ostalo 74 mi- lijard dinarjev. Za proračun- sko potrošnjo brez dotacij bodo porabili okoli 42 milijard dinar-jev, za sklade pa 33 milijard di- narjev, računajo, da bo letos

izvoz iz Hrvatske za okoli 36 odstotkov ali za 12 milijard večji, kakor je bil lani. Zastopnik izvršnega sveta Hrvatske dr. Miloš Zanko je v svojem ekspoziju o ustanovit- vi tehnične visoke šole za obratne inženirje navedel med drugim, da se v vseh panogah čuti občutno pomanjkanje inženir- skega kadra, tako da je na okoli 540 tisoč zaposlenih samo 3.133 inženirjev. Evropsko pov- prečje v industriji je 40:1. Polo- žaj je še bolj neugoden pri strojni inženiriji, tako da pri- manjkuje danes v jugoslovans- ki strojigradnji nad tisoč sto inženirjev, do leta 1961 pa jih bo primanjkovalo v industriji in rudarstvu okoli 4.800. Zato se vsiljuje potreba po organi- ziranju take šole, kjer se bodo izobraževali izključno obratni inženirji. Vanjo bodo sprejema-

VREME

Stanje 17. jan.: Nad zahodno in srednjo Evropo ter Balkanom se zadržuje področje visokega zrač- nega pritiska, ki nad zahodno in srednjo Evropo počasi slabši. V višinah pa doteka nad naše kraje od severozhoda nekoliko toplej- ši zrak.

Napoved za soboto: Pretežno oblačno z vmesnimi razjasnitva- mi. Na Primorskem in v višjih legah pretežno lepo vreme. Po kočinah zjutraj megla. Nočne temperature nekaj pod 0, v Pri- morju okoli 5, najvišje dnevne do 6, v Primorju do 11 stopinj C. Snežne razmere: Kredarica 178, Ribniška koča 120 (srenj), Tamar 90, Erika 85, Kranjska gora 80, Planica (dom) 70, Pokljuka 80, Kravace 35, Komna 179, Maribor- ska koča 28 (srenj) cm snega.

Bled tokrat drugače — Foto Selhaus

PRIPRAVE NA VOLITVE V ZVEZNO IN REPUBLISKE SKUPSCINE

Predvolilna razgibanost v Slovenski Bistrici in Poljčanih

V občinah Slovenska Bistrica in Poljčane imajo za volitve v republiški zbor dva volilna okraja. Eden obsega večino občine Slovenska Bistrica, drugi pa oplotniški predel občine Slovenska Bistrica in celotno občino Poljčane. V obeh občinah sta predsednika občin že sklicala zbornice volitev.

Prvi dnevi je bila v Slovenski Bistrici skupna seja občinskih odborov Socialistične zveze, Zveze komunistov, sindikata in mladine. Te seje se je udeležilo okrog 70 volilnih predstavnikov političnih organizacij občine Slovenska Bistrica, ki so poslušali poročilo sekretarja občinskega komiteja Stefana Brumca. Le-ta je predlagal naj bi na zborih volitev širše razpravljali o delu zvezne republiške ljudske skupščine in preteklih mandatih dobi in tolmachi nove predpise o volitvah. Politični aktiv je predlagal, naj bi v republiški zbor kandidirala v enem volilnem okraju (Poljčane) podpredsednik OLO Maribor Tine Lah, znan gospodarstvenik in politični delavec, v drugem volilnem okraju pa občinski sekretar Zveze komunistov

Občni zbor Zdravstva učiteljev in profesorjev

Ljubljana, 17. jan. Danes se je začel v dvorani klasične gimnazije letni občni zbor Zdravstva učiteljev in profesorjev za Slovenijo. Poleg predstavnikov Zdravstva iz ostalih republik, mu je prisostvoval tudi predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Janko Rudolf.

Prvi referat o mestu in vlogi združenja prosvetnih delavcev ob izvajanju šolske reforme je imel direktor Zavoda za proučevanje šolstva LRS Vladimir Cvetko. Referatu je sledila razprava, v kateri so delegati obravnavali naloge v zvezi s šolsko reformo. Poudarili so tudi potrebo po dvopredmetnih študijskih skupinah na naravoslovnih in filozofskih fakulteti.

Po današnji razpravi bo občni zbor nadaljeval delo jutri, ko bodo poslušali še poročilo o delu republiškega odbora ter izvolili novi odbor in sprejeli sklepe.

stov Slovenska Bistrica Stefan Brumec. Za republiški zbor proizvajalcev industrijske skupine pa so želeli da bi kandidiral Ernest Tramske, obratovodja v tovarni Impol. Za republiški zbor v kmetijski skupini so menili, naj kandidira Janez Petrovič, podpredsednik OZZ Maribor. Razpravljali so tudi o kandidatih za zvezno ljudsko skupščino in sklenili, da bodo ponudili kandidature za zvezni zbor dr. Maksu Šnuderlu, svojemu dolgoletnemu poslancu, za zvezni zbor proizvajalcev v industrijski skupini Srečku Ježovniku, predsedniku delavskega sveta TAM in za zvezni zbor proizvajalcev v kmetijski skupini Francu Lubjuhu, predsedniku OZZ Celje.

V volilnem okraju, ki obsega Poljčane in oplotniški predel občine Slovenska Bistrica, so se pred dnevi sestali v Slovenski Bistrici vsi predsedniki delavskih svetov in upravnih odborov kmetijskih združenj, da bi se seznanili z nalogami pri bližnjih volitvah. Ugovorili so, da bo občina Slovenska Bistrica dala za kandidacijsko konferenco za volitve v republiški zbor proizvajalcev industrijske skupine 25 delegatov, občina Poljčane pet in občina Rače štiri delegate.

Volilna zborovanja v Trbovljah

TRBOVLJE, 17. jan. V Trbovljah so rajonski odbori Socialistične zveze razpravljali te dni o pripravah na bližnje volitve. Včeraj in danes so bile tudi seje uklenjen in krajevnih odborov Socialistične zveze, na katerih so razpravljali o vsebini zborov volitev, ki bodo v Zasavju od 24. do 28. tega meseca. Na teh zborih volitev bodo izvolili 66 delegatov za kandidacijske konference, kjer bodo izbrali kandidature za republiški zbor proizvajalcev in skupaj z delegati iz Hrastnika in Zagorja kandidata za zvezni zbor proizvajalcev. Vse zore volitev bodo obiskali člani zborov proizvajalcev, ki se bodo z volivci pogovorili o raznih gospodarskih, komunalnih in drugih zadevah.

... in v občini Konjice

Občinski politični aktiv je na svojem plenarnem sklenil, da bodo večino zborov volitev opravili 19. in 20. januarja. Na teh zborih volitev bodo pojasnjevali državljanom gospodarski razvoj. Volivcem bodo obrazložili tudi poslovanje občinskega ljudskega odbora, stanje šolskih poslopij, zdravstvene službe ter možnosti za nadaljnji razvoj kmetijstva na tem področju. V občini Konjice nameravajo namreč letos urediti plantaže hmelja in deloma obnoviti sadjarstvo in vinogradništvo.

Na plenumu političnega aktivja v Konjicah so razpravljali tudi o željah in predlogih volitev, ki so jih le-ti že izrazili na sestankih Socialistične zveze in drugih organizacij. Tako so sklenili, da bodo za kandidata v zvezni zbor predlagali Mileno Kerže, medtem ko so za kandidata v republiškem zboru pa za Rika Jermana. Za kandidata v republ. zboru proizvajalcev so mislili, da bi bila najboljša kandidatura Bojana Leskovačja, strojnega tehnika v Zrečah. Zaradi kmetijskega značaja občine si želijo ljudje na zborih volitev slišati agronome in druge kmetijske strokovnjake ter

njihovo mnenje o perspektivah kmetijstva na področju občine. Zanimanje za volitve je zelo veliko. Tehnične priprave okoli ureditve volilnih imenikov so v polnem teku ter se ne bodo ponovile napake na oktobrskih volitvah, ko niso bili vpisani nekateri mladinci, ki so dopolnili 18 let. Prav tako bodo prevzeli tudi volilni imenik z zadnjih volitev ter vpisali vse tiste, ki pri zadnjih volitvah niso mogli opraviti svoje državljanske dolžnosti. M. K.

... ter v Ilirski Bistrici

Ilirska Bistrica, 17. jan. Priprave za volitve v zvezno in republiško ljudsko skupščino so v Ilirski Bistrici v polnem teku. Na zborih volitev so se volivci zanimali za poslanice, ki bodo kandidirali na našem območju. Razpravljali so tudi o sketih, ki so jih sprejel na zborih volitev za volitve v občinske zore in zore proizvajalcev, predvsem pa o komunalnih problemih. Na zboru volitev v Novokračinah so postavljali volivci kot zelo pereč problem prometno zvezo za otroke, ki hodijo v 8 km oddaljeno šolo v Ješanah. Na zborih volitev so že izvolili delegate za kandidacijsko konferenco, ki bo predlagala kandidature za zvezno in republiško skupščino. I. V.

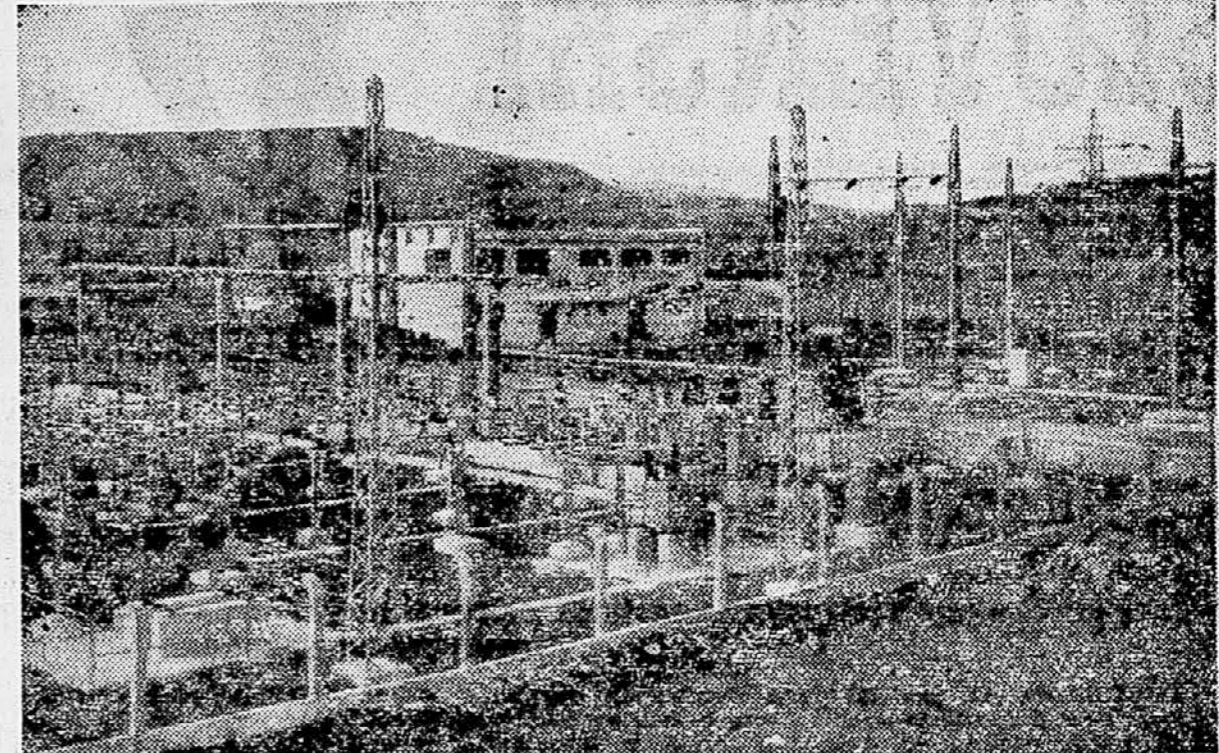
Volivci v Želimljem so govorili in razpravljali o trgovini, cesti, domači obrti in o bližnjih volitvah

V četrtek, 16. januarja, je na predlog Krajevnega odbora Želimlje sklicala občina Ljubljana-Rudnik zbor volitev. To je bil prvi zbor volitev v občini od napovedanih 25. V Želimlju ni navada, da je na zborih volitev velika udeležba. Tokrat pa je bilo drugače. Na zbor so prišli celo volivci iz oddaljenih vasi, tako s Klade, Skopčnika, Podbre, Poljan in od drugod. Volivci so bili močno zadovoljni, da jih je ob tej priložnosti obiskal tudi predsednik OBLO Ljubljana-Rudnik Franc Sitar.

Ing. Milen Simič je kot član krajevnega odbora in ljudski odbornik obširno poročal o delu Krajevnega odbora Želimlje.

V poročilu je bilo zajeto delo odbora od njegove ustanovitve dalje, zlasti pa še delo v lanskem letu. Iz poročila je bilo razvidno, da je krajevni odbor na vseh svojih sejah sklepal o vaških problemih in zadevah s predstavniki ostalih vaških organizacij. Zato so bile vse akcije tudi uspešne. Za vse te uspehe pa gre vse priznanje tudi samim vaščanom, ki so odboru pri vseh vprašanih krepko pomagali.

Krajevni odbor Želimlje je omogočil ustanovitev trgovine, nadalje je pomagal pri ustanovitvi strelske družine »Kureške«, ki ima preko 45 članov in ki zelo uspešno deluje. Zelo je pozvil komunalno dejavnost. Temeljito je popravil vsa vaška pota v vrednosti tri sto tisoč din, gozdna pota v dolžini 7 km v vrednosti 2 milijona 700 tisoč d.n., omogočil boljše vzdrževanje okrajne ceste Podturjak-Piljava gorica in tako dalje. Prav tako je pomagal vaščanom pri urejevanju zemljiške knjige in raznih zemljiško-pravnih zadev. Sodeloval je s KZ Lani-

Proizvodnja in potrošnja električne energije v Sloveniji skokoma narašča iz leta v leto. Neprestano gradimo nove objekte za proizvodnjo in prenos električne energije v razne kraje naše republike. Za prenos pa so potrebne tudi velike trafopostaje, kakršna je na sliki, katero so nedavno dogradili pri Divači. — Foto Svabič

Prva prireditelj: „Moda 1958“

Od 8. do 16. februarja bo na Gospodarskem razstavišču prva letošnja prireditev, in sicer sejem konfekcije, modnih tkanin in usnjenih izdelkov pod naslovom »Moda 1958«. Na tem sejmu bodo razstavljeni vzorci tekstila in usnja, kakršne ima-

jo že pripravljena jugoslovanska podjetja za letošnje. Vrhu tega bo na prvi letošnji prireditvi Gospodarskega razstavišča razstavljena modna konfekcija, modna obutev, dekorativni predmeti, kozmetika in kar so izredno zanimivo za našo konfekcijsko industrijo, tudi stroji za izdelovanje konfekcije. Prav zaradi teh strojev je med vsemi jugoslovanskimi podjetji, ki izdelujejo teško in lahko konfekcije veliko zanimanje. saj s sedanjimi stroji ne zmorejo vseh potreb, ki jih ostavljajo prednje domače trižiče. Zanimanje v zvezi s temi stroji

Ljubljani in bjo verjetno vsa-ko leto. Da je sejem že tako kamalu v začetku leta, pa je naravno potreba trga in industrije, ki se morata na sezono že zdaj pripraviti. Na sejmu bo res mnogo vzorcev in trgovina ne bo v zadregi glede zadovoljevanja potrošnikovih želja.

Posebni prireditelj v okviru sejma bosta modna revija, na kateri bodo prikazovali razne modele sodobnega oblačenja in pa tekmovalno frizerjev. Na modni reviji bo sodelovala preko sto manekenov. Razen teh prireditev pa so predvidena tudi številna strokovna predava-

TRADICIONALNI NOVINARSKI PLES bo 1. februarja v vseh prostorih hotela Union

pa ni le med jugoslovanskimi podjetji, temveč tudi med tujimi predvsem pa nemškimi in italijanskimi, ki bi želeli prodati čimveč takšnih strojev.

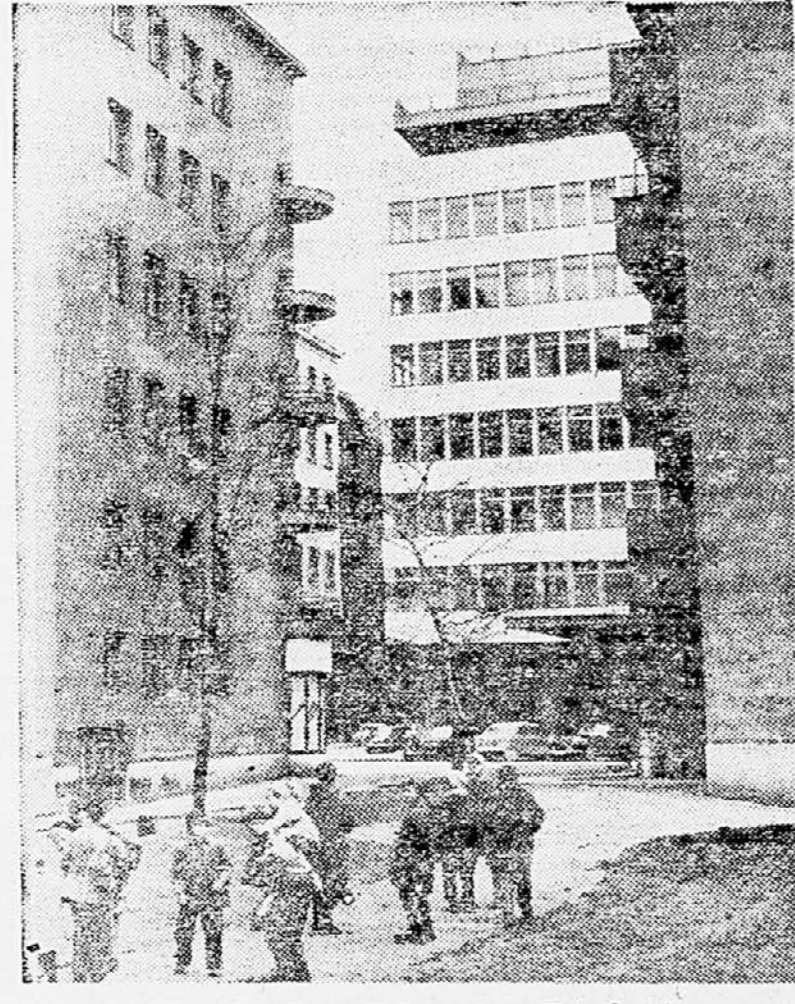
Namen letošnjega sejma konfekcije, modnih tkanin in usnjenih izdelkov je razvijati modno tradicijo v Ljubljani. Pri nas se vse preveč namreč čaka na modne stvaritve v tujini, čokaj malo pa je bilo doslej narejenega za ustvarjanje domače jugoslovanske mode, ki bi morala nedvomno upoštevati tudi sodobno oblačenje. Gibanje teženj proti domači modi, je usmerjeno proti Ljubljani, ki naj bi postala v prihodnje bolj ali manj središče jugoslovanske mode. Iz teh splošnih razlogov so letos organizirali ta sejem v

nja s področja proizvodnje tekstila in usnja ter sodobnih oblačil.

SZDL v Celju bo predlagala kandidature

V sejni dvorani občinskega ljudskega odbora v Celju je bilo pred dnevi posvetovanje predsednikov in sekretarjev 41 osnovnih organizacij Socialistične zveze z območja celjske občine. Pod vodstvom predsednika občinskega odbora SZDL v Celju Cvetka Pelka so razpravljali predvsem o pripravah na bližnje volitve.

Volivci celjske občine bodo v republiški zbor izbrali tri poslanice in prav toliko v republiški zbor proizvajalcev. V zvezni zbor bodo skupaj z volivci vojniške in konjiške občine izbrali enega poslancu, medtem ko bodo imeli proizvajalci celjske občine (industrija) v zveznem zboru proizvajalcev enega zastopnika. Ko so razpravljali, kdo bi jih najbolje zastopal v eni in drugi skupščini, so sklenili, da bodo v imenu Socialistične zveze celjske občine ponudili kandidature za poslanca v zvezni zbor tovarišici MILENI KERŽE, kandidature za republiški zbor pa FRANCU LESKOŠKULI, OLGI VRA-BČEVU in MITJI RIBIČICU-CRILU. Zraven tega bo Socialistična zveza celjske občine predlagala svojim članom proizvajalcev, naj zaupajo kandidature za zvezni zbor proizvajalcev doseganemu zveznemu poslancu v tem zboru, delavcu Tovarne emaljirane posode v Celju ALBINU LESJAKU, kandidature za republiški zbor proizvajalcev na SLAVI KRIZANIC, IVANU VIČICU in IVANU ZMAHERJU.

Ljubljanski motiv sredl januarja — Foto Svabič

Tudi v Domžalah se pripravljajo

Domžale, 17. jan. Za volitve v republiško in zvezno ljudsko skupščino je domžalska občina razdeljena na 43 volilnih enot, izmed teh za zbor proizvajalcev 14 volilnih enot.

Domžalska občina bo skupaj z občinami Kamnik, Medvede, Ljubljana-Sentvid, Crnuče, Moravče in Mengoš volila poslanca v zvezni zbor, prav tako pa tudi poslancu v zvezni zbor proizvajalcev. Za republiški zbor bodo v občini volili 2 poslanca: enega bodo volili volivci iz dela občine, kamor spadajo kraji Domžale, Ihan, Vir, Dob in Radomlje, medtem ko bodo drugega poslancu v republiški zbor volili ostali kraji občine skupaj z občino Moravče. Za republiški zbor proizvajalcev pa volitve občini Domžale in Moravče enega poslancu.

O političnih pripravah na volitve so temeljito razpravljali na razširjeni skupni seji občinskega komiteja Zveze komunistov, občinskega odbora SZDL, OBLO in občinskega sindikalnega sveta. Navzoči so izrazili željo, naj bi za zveznega ljudskega poslancu kandidiral predsednik ljubljanskega okraja dr. Marijan Dermastfa, za republiškega ljudskega poslancu pa predsednik okrajnega odbora SZDL Ljubljana Janez Vipotnik, za drugi del občine skupaj z občino Moravče pa inž. agronomije Pepca Perovškova. Kandidature za poslanca v zvezni zbor proizvajalcev so ponudili direktorju tovarne »Titana« v Kamniku Francu Kodru in direktorju kemične tovarne Domžale Milanu Badovincu, kandidature za poslanca v republiški

zbor proizvajalcev pa delavci tovarne »Universale« Čluki Janežičevi.

Sprejemanje mladine v Zvezo komunistov

Beograd, 17. jan. (Tanjug). — Poročilo CK Ljudske mladine Jugoslavije za VI. kongres Ljudske mladine, ki bo od 27. do 29. januarja, poudarja, da sprejemanje v zadnjem času vse večje število mladine v vrste Zveze komunistov. Lani je bilo na primer med novosprejetimi člani ZKJ 68% mladine. Sedaj je v ZKJ nad 115.000 članov, starih do 25 let. Po zadnjih podatkih dela v Ljudski mladini nad 80.000 komunistov.

Družina in gospodinjstvo v programu perspektivnega razvoja komun

Zaradi pomembnosti povzemamo naslednji sestavek iz zadnje številke »Naše skupnosti«, za katero ga je napisala Vida Tomšič.

O tej temi se pri nas čedalje bolj razpravlja. To kaže, da so se vprašanja, ki se tičejo družine in gospodinjstva, nekoliko zaostri in da je dosežani razvoj gospodarstva in družbeni razvoj pripravil pogoje in ustvaril možnost za njihovo rešitev.

Na splošno so problemi družine in gospodinjstva v bistvu problemi stopnje družbenega razvoja in standarda. Posebni problemi v položaju družine in njenih notranjih odnošjih nastanejo zlasti v razdobjih naglega razvoja proizvodnih odnosov. Vsaka industrializacija, pa naj se razvija stihijsko kot kapitalistična ali načrtno kakor v pogostih, ki jo vodijo socialistične sile, vnaša v položaj družine velike spremembe. Naglo spreminjanje socialne strukture prebivalstva, urbanizacija,

vzročijo pojav ostrega konflikta med zaposlitvijo v moderni industriji in zaostalom gospodinjstvom. To konflikt najteže prizadene žensko — delavko, odseva pa tudi na delovni sposobnosti, telesnem in duševnem zdravju članov njene družine.

Z razvojem proizvodnih sil in s težnjo po rešitvi tega konflikta se začne proces spreminjanja gospodinjstva in odnosov v družini. Po eni strani razbija industrializacija sama po sebi patrihalne družinske vezi skupaj s fevdalnimi družbenimi odnosi, na drugi strani pa se pojavlja pospeševanje napredka in modernizacija gospodinjstva tako kot posledica kakor tudi kot pogoj splošnega napredka proizvodnih sil kakor družin sploh, ne glede na to, ali je ženska zaposlena.

Ta proces se začneja že v kapitalizmu, socializem pa ga

državljanov. To je najtesneje povezano s povečanjem osebne in splošne potrošnje. Mnogo tega, od česar je odvisen standard, s tem samim pa tudi spremembe v gospodinjstvu, bomo finansirali tudi iz povečanih osebnih dohodkov državljanov samih.

To je edino pravilno in izpodbujajoče. To pa terjajo jasno orientacije v družbenih problemih, v metodah njihovega reševanja, ker bomo le tako sposobni mokejši zaostali, pa naj si to še tako želimo. Če pa smo sprejeli premišljeno usmerjanje krepitve proizvodnih sil kot osnovo novih družbenih odnosov, tedaj moramo tudi premišljeno usmerjati in pospešiti razvoj vseh tistih družbenih institucij, ki so spremljevalke družbenega razvoja in ki so do neke mere pogoj za njegovo hitrejšo gibanje. Zato vprašanje standarda v najširšem pomenu ne postavljamo samo kot moralno in socialno vprašanje, temveč kot sestavno splošno gospodarskih in družbenih nalog.

V okviru usvojene politike in ukrepov za pospeševanje porasta družbenega standarda bomo reševali tudi pereča vprašanja iz življenja naših družin. V bližnjem razdobju bomo trošili več sredstev za vsakdanje potrebe

katerem smo govorili. Ne da bi čakali na nove predpise, lahko tako posebno v občinah usmerimo politične in gospodarske ukrepe v pospešitev organiziranja stanovanjskih skupnosti.

V razpravljanih o stanovanjskih skupnostih se je pogosto govorilo o njihovi vlogi na upravljanje in vzdrževanje stanovanjskih hiš, ki so v družbeni odnos med ljudmi, ki stanujejo v določenem stanovanjskem bloku, ulici, vasi ali naselju. Bistvo tega odnosa ni le upravljanje stanovanjskih hiš, temveč samoupravljanje in reševanje vsakdanjih življenjskih potreb državljanov, ki živijo v nekem stanovanjskem bloku, naselju itd. Zato tudi poudarjamo v zvezi s stanovanjskimi skupnostmi probleme družin, govornimo o razširjeni družini, o družabljivanju gospodinjstva.

DRUŽINA IN GOSPODINJSTVO

Za naše praktično delovanje je potrebno razumeti, da sta družina in gospodinjstvo dve stvari, ki sta bili v praksi in v zgodovini res najtesneje povezani, ki pa ju je začel kasnejši razvoj ločevati. Nekateri teore-

tiki mislijo, da je temeljna naloga družine samo gospodinjstvo in da se moramo z vsemi silami bojevati proti izločevanju gospodinjstva iz življenja družine. To so teoretični, ki tudi sicer mislijo, da je potrebno varovati vse družbene institucije kakor da so večne. Dejanski družbeni razvoj pa čedalje bolj izločuje iz posamezne družine njeno gospodarsko dejavnost, ji pušča samo tisto, kar je najtesneje povezano s potrošnjo, vse nisto, kar pomeni proizvodnjo, pa ločuje iz obsega posameznega gospodinjstva.

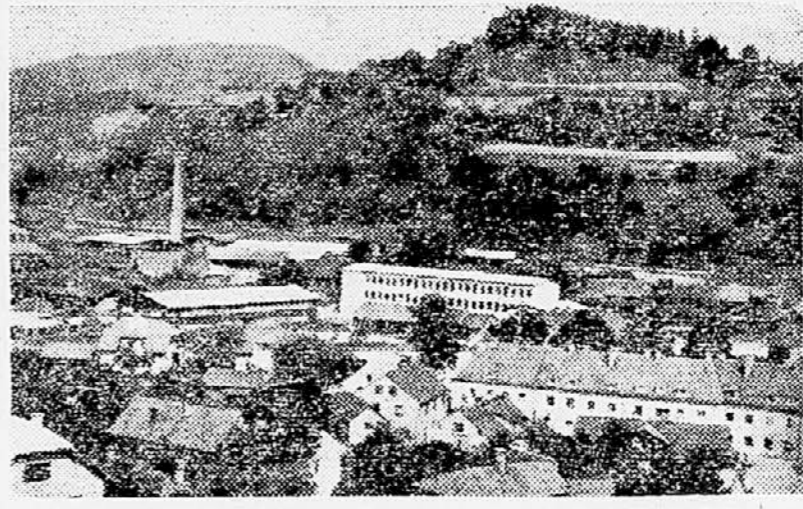
Zdi se, da moramo v tej smeri iskati tudi praktične zglede za našo premišljeno akcijo. Kakor je Engels že davno predvideval podružbljenje gospodinjstva in s tem osvoboditev družine tega dela, predvsem pa omogočitev ženski, da se pojav v družbeni proizvodnji in družbenem upravljanju brez obremenitve, ki je zanjo zaostalo gospodinjstvo — je treba ta proces, ki se v gospodarstvenem življenju ob industrializaciji v veliki meri že razvija, v socializmu premišljeno pripeljati do konca. V industrijsko manj razvitih državah je družinsko gospodinjstvo res še precejšen del proizvodnje; gospodinjstvo mora

surovine ali polizdelke še naprej obdelovati, da bi postali izdelki primerni za potrošnjo; proces podružbljenja gospodinjstva se razvija z nadaljnjim izločevanjem te proizvodnje iz gospodinjstva v družbeno proizvodnjo obrtnega ali industrijskega tipa.

Družina troši za svoje življenje stanovanje, hrano, obleko, razen tega pa so ji potrebne tudi določene dejavnosti, usluge, ki omogočajo vsakdanjo uporabo teh stvari (čiščenje stanovanja, pranje perila in podobno). Te usluge lahko v veliki meri opravlja posebno organizacija — uslužbni obrat. Pri tem moramo upoštevati vse možnosti, ki se nudijo: uporaba novih, tehnično bolj popolnih materialov za stanovanje, obleko itd. — ki so trpežnejši in ki jih lahko vzdržujemo z manjšo potrošnjo dela; nato nova razdelitev dela v družini in privajanje vseh članov, da tako zmanjšamo potrebno delo v svojem domu opravljajo vsak nekaj; konkretno pa je treba računati z novo organizacijo uslug, ki jih lahko opravljajo izven doma ali pa doma posebne uslužnostne službe.

(Konec jutri)

Bogat obračun ravenških železarjev

Pogled na železarno Ravne z novo industrijsko šolo

Trg s kmetijskimi pridelki

V preteklem tednu na trgu s kmetijskimi pridelki ni bilo bistvenih sprememb. Na nekaterih področjih kot n. pr. na Dolenjskem padajo zaradi večje ponudbe cene jajc, medtem ko so na primer ponekod težnje po zvišanju odkupnih cen goveje živine in prašičev. V Kopru je velika prodajna ohrova, srednje pa je trg založen z radičem in motovlicem.

Okraj	Cena pri	Cena na	Cena na
	KZ	drobno	debelo
KROMPIR:			
Maribor	9	12	11
Celje	9,50	13	10
Novo mesto	8,75	12	9
Koper	11	13-14	14
Novo Gorica	11	14	12
ZELJE:			
Maribor	9	16	14
Celje	12	14	14
Koper	10	14	14
(odkup. cena)	15	20	18
Novo Gorica	18	30	25
KISLO ZELJE:			
Maribor	40	32	
Koper	40		
FIZOL:			
Maribor	45-65	61-84	60-80
Celje			
(visok sort.)	75	90	80
(nizek sort.)	65	76	70
(mešan)	50	60	55
Novo mesto (mešan)	60		
(tenosortni)	75		
Koper	70-75	85-95	80-90
Novo Gorica (enobarvni)	92	100	
CEBULA:			
Maribor	60	70	
(domača)	60	70	
(makedska)	30	50	46
Celje			
(makedonska)	44	35	
(ptujska)	60	58	
Novo mesto	40		
Koper			
(odkupna c.)	39	40	35
Novo Gorica	40	50	45
CESEN:			
Maribor	100-110	160	150
Koper	120	160	
SOLATA:			
Maribor	50	70	66
Celje		61	60
Novo mesto			
(odkupna c.)	60	70-80	
Novo Gorica	60	70	65
CVETACA:			
Maribor	45	60	56
Koper			
(odkupna c.)	76	120	
Novo Gorica	70	80	75
JABOLKA:			
Maribor	65	80-95	75
Celje	64	80	75
Koper	66	86-100	
Novo Gorica	65	100	
GOVEDO III. KLASA:			
Maribor	90-135	180-270	
Celje	123	250	
Novo mesto	105	250	
Koper	115	290	
Novo Gorica	115	210-290	
FELETA:			
Maribor	190-210	320-340	
Celje	180	310	
Novo mesto	205	320	
Koper	215	360	
Novo Gorica	205	290-345	
PRASICI:			
Maribor	225-250	400-420	
Celje	230	400-410	
Novo mesto	210-240	380	
Koper	210	380	
Novo Gorica	205	360	
JAJCA:			
Maribor	15	18-19	
Celje	15	18	17,50
Novo mesto	15	16	
Bela Krajina	13	16	
Kopa			
(odkupna c.)	21	25	
Novo Gorica	21	23	
MLEKO:			
Celje	33,30	36	
Novo mesto	21	32	
Novo Gorica	22	32	30

Dve uri na elitni modni reviji

Petričeva je prešla »gospodinski denar«. Čeprav se ji je novo leto v denarnici občutno poznalo, je le računala, kako bi pogrešila nekaj stotakov za dve vstopnici, da bi si z možem privoščila vstopnico za modno revijo.

Ni bila Petričeva ena od tistih, ki so hrepenele po vsaki modni muhavosti. Ne. Le hoteli si je ogledati modno revijo, preprosto zato, ker je bila prepričana, da bo tam kaj spet videla nekaj lepega in novega. In pa tudi — ona potrebuje nekaj oblačil, čednih in praktičnih oblačil, mož pa tudi. Spomladi namerava vzeti posojilo, zato ne bo napak, da si ogledata modne novosti. Po dolgem premišljevanju je le odločila.

»Miha, na revijo pojdeva, je oznanila po večerji. Mož je bil koj za to in že sta jo mahnila proti Unionu.

»Hm, to bo pa res elitna revija,« je mermal Miha, kažoč na dolgo vrsto avtomobilov pred Unionom.

»No, ja, ne bodi zbadljiv,« se je obregnila obenj Petričeva. »Saj nama še tudi ni odklenkalo.«

Potem sta se pridružila množici pred garderobo, nato pa srečno prišla do svojih sedežev. Mehki zvoki godbe so oba Petričeva zazibala v prijetno razpoloženje, ki ga je še povečal prihod manekenk. Elitna modna revija se je začela...

Maneken za manekeno. Moški, ženske, otroci. Med njimi dva šolarja in majceno, prsrčno dekletke, ki je s svojo ljubkostjo na mah očaralo gledalce.

»To je čudovito lepo,« je šepnila možu Petričeva, ko se je prikazala manekenka v prekrasnih volnenih garnituri — krilu, puloverju in jopici.

»Tudi meni je všeč,« je pohvalila Petrič, »le cenó so zamlačile.«

»Ne bodi no siten, kaj me hočeš a cenami spraviti v slabo voljo?«

»Toda to ni bil le en sam komplet vreden občudovanja gledalcev. Za volnene izdelke lahko rečemo, da so bili vsi po vrsti in le z majhnimi izjemami zelo lepi.

Plašč, še bolj pa obleke naših pietnih tovarn so navdušili gledalce, še posebej seveda gledalci zervoar, ki tudi v najhujši sušni ne bo zatijali, vpejali cevi in danes imajo vodo.

»Bitko za vodo so uspešno dobojevali tudi v Podgrajah. Cevi — okrog 1 km — je dala občina, vse drugo pa vaščani in nad 70 let stare, že nerabni vodovod je obnovljen. Samo, da je ob tem prišlo do vode spetoma še osem kmetov, ki prej niso imeli priključkov.

TEFEFON, CESTA IN MOST
Pa ne gre samo za vodo. Tudi telefon je lahko važen. Tako so rekli vaščani in zborih v Zabljah, od koder niso mogli klicati v najhujših primerih ne gasilcev, ne zdravnikov itd. Dobro! Drogove je dala gozdna uprava, delo so opravili vaščani in danes jih 6 km dolga linija preko Vrbovega veže z Ilirsko Bistrico in tako s svetom.

Pa tudi cest in mostov se ne »ustrajšo« v tej občini. Gre tudi brez milijonov; z dobro voljo in pomočjo. Iz Kuteževo je so imeli do glavne ceste 6 km, danes pa je zanje ta pot za celih 5 km krajša: 1 km so jo zgradili nanovo, pa še en most. Občina je dala samo 450.000 din. Vse ostalo so opravili vaščani, ki jim je krepko pomagala J.L.A. Vsaj 3 milijone je vredno opravljeno delo.

LJUDJE SAMI VIDJO, DA GRE NAPREJ
Podrobni primerov je v Ilirsko-bistriški občini mnogo; vse preveč za razpoložljivi prostor. Med kmeti je na primer lani silno odklenila regulacija Bistrice in Reke, pri kateri so lahko občudovali delo modernih bagrov in drugih strojev. Tako niti ne preseneča, da so se v Jablanici — na kmetih! — odločili zgraditi javno kopalnico s toplimi prhami. V najkrajšem času so zbrali 160.000 din krajevnega samoprispevka in 1. maja letos bo slovesna otvoritev. Te dni bodo odkrili tudi spominsko ploščo za našo svobodo padlim borcem.

Ravenški fužinarji so lani dosegli pomembne uspehe v povečanju proizvodnje, izboljšanju kakovosti svojih izdelkov ter v občutnem zmanjšanju izdatkov in povečanju delovne storičnosti. Kljub veliki planski zadolžitvi in pomanjkanju tehniškega kadra so sbrali veliko tudi za izboljšanje tehnološkega postopka, razširjenje programa in usvajanje novih artiklov. Toplinica je poleg uvedbe dodatnega kurjenja in pihanja s kisikom usvojila več novih kakovosti, zlasti na jeklih z visokim odstotkom kroma. Izboljšali so format ingotov za valjarne, končno osvojili kakovost brezovnega jekla BRC ter začeli vlivati ingote za kovačnico 12 ton težine. V postopku pa imajo usvajanja novih kakovosti brezovnih jekel in jekle za žarobno toplotno žico. Ljavarna je osvojila vrsto novih profilov za nože, tehtnice ter pile. Kovačnica je prvič kovala olinice za ladijske motorje iz 12 t ingota.

Novim komercialnim pogojem, ki so sledili splošni sprostitvi trgovanja v prvih letih, niso bili povsem kos. Z večjo pozornostjo do prodajne službe so se lani uspešno približali odjemalcem in z globlji analizo trgga spoznali potrebe. Z nižjimi cenami, ki so jih v primerjavi s predlanskim letom povprečno znižali za 12 odstotkov, so dobili naročila za skoraj popolno zaposlitev vseh obratov in oddelkov. Naročili so imeli toliko, da so morali v nekaterih obratih, kot v ljavarni in težki kovačnici, del dobav prenesti na letos. Na trgu se je ravenška železarna uspešno uveljavila z novim 22 kg vrtilnim klavirjem, ki je izpodrinil vse tuje dobavitelje ter ima možnosti tudi za prodajo v tujini.

Ravenška železarna se je uspešno uveljavila tudi na tujem tržišču. Tako so doslej že prejeli dve naročili znane nemške tvrdke za jekleno litino ter so dobavili lito orodje v Italijo. Dosedanja izvožena količina sicer niso velike, vendar kažejo pozitivno prizadevanje kolektiva za prodajo svojih izdelkov razen na domačem tudi na tujem tržišču.

Skrb za strokovno vzgojo
V ravenški železarni posvečajo vso pozornost vzgoji kadra. Tako so iz industrijske šole železarne dobili lani 48 novih kvalificiranih delavcev, medtem ko so z raznimi dodatnimi tečaji in izpitni pridobili še pet visokokvalificiranih, dva kvalificirana in osemnajst polkvalificiranih delavcev. V teku je vrsta tečajev za administrativne uslužbence, visokokvalificirane in kvalificirane delavce, ki jih obiskuje skupaj okrog 150 delavcev. Izredno skrb za vzgojo strokovnega kadra kaže železarna tudi pri stipendiranju dijakov in študentov na srednjih in visokih šolah. Tako stipendira 59 oseb ter izda mesečno nad 220.000 din.

Več sredstev za družbeni standard
Investicijska dejavnost v železarni se je razvijala v normalnem obsegu ter so jo izvajali v glavnem le z uporabo lastnih oziroma lokalnih sredstev. V primerjavi s predlanskim letom je sicer nekoliko napredovala ter so v te namene porabili 343 milijonov dinarjev. Kot učinek investicijske dejavnosti so v Ravnah pridobili moderno industrijsko šolo za katere so iz sklada za kadre porabili 66 milijonov dinarjev. Med drugimi pridobitvami bilabko omenili napravo za kislik, napravo za acilien, napravo za dodatno kurjenje Siemens Martinovih peči, novo ogrevalno peč v valjarni, novo peč v lahki kovačnici, postavitve 1200 tonne stikalnice, zgraditev bančinske postaje itd. Ta dela so financirali iz sredstev amortizacijskega sklada. V podjetju so priporočili tudi tehnično dokumentacijo za gradnjo nove valjarne ter so pri investicijski banki že vložili prošnjo za doletov investicijskega posojila za gradnjo težke proge nove valjarne.

Uspešnejša pa je bila investicijska dejavnost na objektih družbenega standarda, za katere so porabili 140 milijonov dinarjev ali trikrat več kot leta 1956. Investicijska dejavnost na stanovanjskih objektih se je hitro in občutno razvila v tretjem in zlasti v četrtem četrtletju. Tako so zgradili pet vrstnih hiš za ravenške železarje. Mimo tega pa še gradijo 71 stanovanj in 70 metrov dolgi trgovski trakt. Prav tako so se že začeli z izkopji za nov 42-

stanovanjski blok. Tako obsežno stanovanjsko izgradnjo je podjetju omogočilo hitro obratovanje krajevnega stanovanjskega sklada.

Plan za leto 1958
Predlog plana predvideva za osem milijard 250 milijonov dinarjev izdelanega in prodanega blaga ali za 8,5 odstotka več kot lani. Po tonazi bi se naj skupna proizvodnja povečala za 4 odstotke. Tudi letos bodo ravenški železarji nadaljevali stanovanjsko izgradnjo, čeprav tega problema ne bodo mogli dokončno rešiti. Za odstranitev nehi-genskih barak, v katerih stanuje še vedno mnogo delavcev v zdravju škodljivih pogojih, so zaprosili za republiški kredit. Dokončno bodo morali stanovanja v gradnji in trgovski trakt ter začeti gradnjo vsaj sto novih stanovanj, ker bodo le tako lahko uresničili željo tovarne in celotne občine — gradnjo nove valjarne.

Priznanje jubilatnom za 30 let dela
Delovni kolektiv ravenške železarne se je letos spomnil tudi svojih veteranov, ki že 30 let neprekinjeno delajo v tovarni in prispevajo svoj delež k napredku podjetja. Direktor železarne Gregor Klančnik je na zborovanju čestital Pavlu Ar-

Ilirska Bistrica
Ilirska Bistrica sredi januarja. Na Partizanski hrib na jugovzhodnem robu mesta — čez kakšno leto bo ta narekovan odveč! — kjer bi ta čas zmazla zemlja morala počivati pod snežno odejo, meljejo kamioni z gradbenim materialom blato, da teče od gum. Samo obronki tik pred Snežnikom so rahlo, rahlo pobeljeni.

O tem in še nekaterih drugih predlogih za kandidate bodo dokončno sklepali volivci prihodnji mesec, na predloge kandidacijskih konferenc. Za te bodo volivci izvolili delegate na zborih, ki so se že začeli in se bodo končali 23. t. m. Nanje se je Socialistična zveza že skrbno pripravila, čeprav menijo na občini, da ne bo nobenih težav. Lahko jim je verjeti: predlogi volivcev tu res niso pleve v

vetru, temveč nekaj, kar jemljejo zelo resno in postopoma uresničujejo. Evo, nekaj primerov:
ZA 22 MILIJONOV V L. 1950 — ZA 6 MILIJONOV V L. 1958
V Novokračinah in okolici je bila voda problem, kar pomni-ko prebivalci. Preoptimištna širokoptoznost po voljni jih je »zapeljala« da so za ureditev vodovoda izdelali načrt, ki bi leta 1950 stal 22 milijonov din. Danes je jasno, da je ta načrt moral »pasti v vodo«. Torej so se 1954. leta zadovoljili s skromnejšim programom, ki jim ga je brezplačno izdelal ing. Guzelj s Centralnega higienskega zavoda iz Ljubljane, uresničevati pa so ga začeli lani. Voda je zajeta in letos bo že tekla v hišah Sušaka, vasi pred Novokračinami. Upati smemo, da tudi Novokračinam nanjo ne bo treba čakati do prihodnjega leta.

In stroški? Recí in piši: 6 milijonov din (po današnjih cenah)! Seveda prispevajo tudi prebivalci. Vsaka hiša — in ten je čez sto! — da 3 delovne dni, povrh pa opravijo brezplačno še vse potrebne prevoze.

Na tem področju ne bo več tífusa, brez katerega ni doslej minilo skoraj nobeno leto.
NALEZLJIVA »ZELJA«
Od Novokračin se je sželes nalezlo tudi vseh 7 hiš v bližnjih Fapcih. Lani, ko smo volili občinske odbornike, so Fapci odločno rekli: Vodo še nam!

Ti ljubi bogi Vodovod za 7 hiš. Kdo je že slišal kaj takega! Pa so jo dobili! Občinske poti so si popravili sami, tako prihranjeni denar pa so porabili za cevi in cement. Dvesto metrov od vasi so zgradili re-

Moziže
Zene zadržujejo in članice aktivna mladih združnikov pri kmetijskih zadruzi v Mozižu so pridobile s pomočjo zadrge gospodinski tečaj. V program je vodstvo tečaja vključilo še razna druga strokovna društva, predvsem s področja vrtnarstva in higijene.
R. Z. F.M.

SPOMLADANSKA ZIMA

PRVI MLEKOVOD IZPOD KRNSKIH PLANIN?

Na Tolminskem, v posoških planinah sicer ni naftnih vrelcev, pač pa predstavljajo pomembno naravno bogastvo za razvoj naše živinoreje. Tu naletiš namreč v pašni sezoni na »žive mlečne vrelce«. Planinsko življenje in gospodarstvo je posebno važnost. Zato pa mora planina nujno postati gospodarska celota z žolinjo.

Razvoj gre danes svojo pot nezadržno naprej po vsem svetu in postopno prihaja tudi v naše planine, kjer temelji planšarstvo še vedno več ali manj na starih podlagah. Prvi preobrat v mlekarstvu in planšarstvu je sicer nastopil pred 84 leti, ko so na planini Razor na Tolminskem začeli izdelovati sir. Pred to dobo so namreč živinorejci gnali živino v poletnem času v gore in prvi vrsti zato, da se osvobodijo od kmetov, ter da si kmetje prihranijo krmo za zimo. Živino so namreč v glavnem gojili za pitanje in delo.

Sele po 70. letu prejšnjega stoletja je bila začrtana smer našemu mlekarstvu, to je predelava mleka za trg v sir in maslo, ki so ga izdelovali v majhnih vaskih in planinskih mlekarnah, ki pa danes zaradi zastarelosti proizvodnje ne ustrezajo več svojemu namenu. Zato so v Kobariču zgradili sodobno

Novo Gorica
Klub slikarjev - amaterjev »Nikolaj Pirnat« v Novi Gorici je te dni začel z delom. Doslej je dosegel že lepe uspehe in si uredil svoje prostore. Krog mladih slikarjev ima dve skupini: v prvo spadajo otroci, stari od 6 do 12 let, v drugo pa mladina od 18. leta starosti. Klub vzgaja mlade risarje oziroma slikarje pod vodstvom priznanih domačih slikarjev.
V. R.

Danes 2. številka »Tovariša«!

Dva lista v enem — to je »Tovariša« v novi obliki in upremljeno s prilogo »Kaj veš — kaj znaš?« — V drugi številki začne izhajati »Vihar v vesolju«. — Torej poslej: dva napeta romana in roman v stripu. — Poročilo o Sodni vsi prinaša presenetljiva odkritja. — »Kaj veš — kaj znaš?« v »Tovarišu« vam prinaša vsak teden pisano razvedrilo in vrsto nagrad. — Silkovne reportaže vam odpirajo pogled po domovini in širnem svetu.

- ISTRSKI CRNOGORCI
- ZIVLJENJE IN SIMBOL LAPONCEV
- NAJVEČJA ZBIRKA PTICIJAH JAJC V EVROPI
- IGRA Z OGNJEM
- SILA MIRNODOBSKIH ATOMOV
- AZIJSKA GRIPA V AZIJI
- LEPA JANČIČKA (Silva Koščina)
- 2500 LET STARA SKRIVNOST
- LAHKIH NOG
- VSEOKROG
- CRNO ZLATO V PESKU SAVE
- IN MORAVE
- PODOBA TEDNA, DOMAČI OZORNIK, SVET V MOZAIKU

vse to boste našli v drugi številki »Tovariša«. Zagotovite si jo v trafikali ali pri prodajalcu časopisa. Še bolj pa, da »Tovariša« naročite. Mesečna naročnina je 200 din. Prva številka je razprodana in je žal ne moremo ponatisniti. — Zagotovite si jo samo tako, da naročite »Tovariša«, ker je uprava lahko prihranila nekaj izvodov prve številke samo za nove naročnike »Tovariša«.

Uresničimo dobre zamisli!

Kot smo že poročali je bil v nedeljo občni zbor sindikata kmetijskih delavcev in uslužbenecv Slovenije. Razprava po poročilih, ki so jih bili delegati dobili že poprej, je pokazala veliko zrelost in je trajala več ur.

Prvi se je oglasil inž. Jaka Bosnič, ki je poudaril, da je kmetijstvo v lanskim letom prešlo v širokiji razvoj in da so kolektivni socialistični posestvi sposobni izvršiti postavke per-

spektivnega načrta. Vendar pa brez sodelovanja komunalnih skupnosti, trgovine, predvsem pa naših znanstvenih ustanov, ne bo šlo. Tudi tovariš Nace Nagode je ugotovil, da primanjkuje v kmetijstvu organizatorjev moderne pridelave. Več delegatov je v tej zvezi zahtevalo, da bi morali študenti agronomije še pred študijem na obvezno prakso, obenem pa naj bi se omogočili študij tistim tovarišem, ki so se do sedaj izkazali,

pa so bili prav zaradi prevlekle obremenjenosti z delom prizadeti v razvoju. Inž. Tine Mastnak je ugotovil, da so lanske, etni uspehi plod večletnega vlaganja v kmetijstvo. Z vlaganjem pa je treba še nadaljevati, če hočemo, da bo pridelava naraščala, zato naj se posestva ne boje namenjati kreditov. Lansko leto smo dosegli skoraj polovico povprečja zahodnoevropske porabe umetnih gnojil, to povprečje pa bo treba v prihodnjih letih tudi dosegati. Predvsem so v tem pogledu zanemarjene travne površine, kjer je mogoče z gnojnjem doseči trikrat večjo količino sena, ki pa bo tudi kakorovno mnogo boljše. Posestva naj pridelujejo tiste kulture, za katere si bodo že vnaprejšnj zagotovile prodajo in tiste pridelke, predvsem živilno, ki imajo stalnejšo ceno. Prodaje pa ne bo mogoče organizirati brez povezave z gospodarskimi poslovnimi zvezami. Kmetijska posestva naj ne bodo je organizatorji moderne pridelave na zemljiških družbene lastnine, marveč tudi v povezavi z zasebnimi kmetovalci, to se pravi v kooperaciji. Na ta način bo možna stodoletna izobraževanja, razne mehanizacije, s tem pa se bodo povečale gospodarska in družbeno politična vloga ter socialistična razmerja v kmetijstvu.

Tovariš Kuzmič in Rakičana in tovariš Strajner iz Brd sta govorila o nagrajevanju po učinku ter ugotovila, da je na ta način mogoče sezonske delavce vezati za vsakoletno delo na posestvu, kar je v prid posestvu in delavcem. Tovariš Stančič je govoril o vzgoji kmetijskih strojnikov in o potrebi boljše nagrajevanja traktoristov. Tovariš Pavel Janež in Pavla Ajdišek sta govorila o vzgoji kmečke delavke in o pomoči, ki je nujna delavkam-metoram, saj so te v še veliko težjem položju kot industrijske delavke.

Ob koncu je govoril še tovariš Janjo Rudolf ter izrazil zadovoljstvo nad zrelostjo razprave. V razpravi ugotove naši ljudje marsikaj dobrega in pametnega, toda ko pogledamo, kako je z izvrševanjem tega v praksi, vidimo, da je žetev majhna. Določeno je delo v tem sindikatu verjetno najtežje, ker se kmetijsko delavstvo in njega zavest šele oblikujeta, pa ni na mestu idealiziranja dela ostalih sindikatov in omolodnost nasproti lastnim težavam.

Ce kdo zaostaja v razvoju in pri tem ne najde razumevanja na pristojnem mestu, mora prvo napeti vse sile in napraviti vse, kar je v njegovi moči, potem pa ostreje zahtevati rešitev problema. V bodoče pa bo treba voditi skupno politiko vseh sindikalnih organizacij na določenem območju, pa bo treba v tej zvezi organizirati razna skupna posestevanja. S tem bo družbeno-politična dejavnost sindikatov dobila svoje pravo mesto, okrepla pa se bo vloga sindikata in njen pomen za družbeno in gospodarsko preobrazbo kmetijstva.

Kmetije iz Zabnlce, Sv. Duha in Godešiča so prodali kmetijski zadrugi na Trati pri Skofji Loki več vagonov krompirja, ki ga je zadruga še isti dan odposlala v Dubrovnik

Komune naj uredijo veterinarsko službo

Po osvoboditvi veterinarstvo v Sloveniji širšega razmaha ni dožvelo, to pa zagotavlja, ker ni bilo potrebnih denarnih sredstev in zato, ker so bili naši veterinarji prepoznavni z zdravstvenimi živinskih kužnih boleznih, ki so se bile med vojno zelo razpasle. Iz istih razlogov tudi ni bilo mogoče ukiniti veterinarske zasebne prakse, saj je bil ta način dokaj dobro vpleten, uspešen in kar je bilo odločilno za skupnost najbolj ceneno. Doslej je veterinarska služba praktično zavrta večino klasičnih kužnih boleznih, pa torej ni več nevarnosti, da bi z reorganizacijo nastala nevarnost prehodnega poslabšanja te službe.

V splošnem se veterinarstvo deli na preventivno (služba za preprečevanje in potriranje živalskih kužnih in parazitskih boleznih, ki vključuje tudi skrb za preprečevanje okužbe iz živali na ljudi) in na kurativno (služba za zdravljenje obolenih živali). Preventiva se od nekdanji sodi v državno veterinarsko službo, medtem ko za kurativno opravljajo privatniki, ali pa je bila leta postranski zaslužek državnih veterinarjev. S tem pa so tudi podane slabosti dosedanjega zdravstva obolenih živalih, ki so se na zunaj odražale v nesoothnih cenah veterinarskih storitev in v tem, da družba ni imela pregleda nad številom živinskih obolenih in nezgod. Te in take slabosti so najbolj občutili veterinarji sami, zato je Društvo veterinarjev LRS že pred leti predlagalo ureditev te službe, ki naj bi bila v skladu z našim sedanjim družbenim razvojem, predlagalo takomenovano socializacijo te službe. Živnozdravniki sami so zainteresirani na tem, da se ta služba še enkrat uredi in da se odpravi zasebna praksa. Kajti motorna vozila in veterinarski instrumentarij si zlasti mladi živnozdravniki ne morejo nabaviti, ker je vse skupaj predrago, brez tega pa je vsaka privatna praksa izključena. Tudi je vsak živnozdravniki po svoji strokovni prežeti dolžan opravljati kurativno, pa prihaja v neroden položaj, ker je zaradi takšne (seprav nujne) »privatne prakse« visoko obdavčen in izgubi pravico na stroške doklade.

Kot rečeno je društvo veterinarjev LRS že leta 1955 sestavilo predlog »Zakona o ureditvi veterinarske službe v LRS«, ki predvideva združitve preventivne in kurativne službe. Predlog je bil ugodno sprejet, ni pa še do danes prišel pred izvršni svet, ker je prevladovalo mnenje, naj bi novo socialistično obliko veterinarske službe uvedli in preizkusili najprej v posameznih okrajih in občinah. V Sloveniji je to do kraja izvedel le celjski okraj. V zadnjem času pa je na stopil nov moment, ki govori v prid vete-

rinarske službe po načelu veterinarskih postaj: pripravljajo namreč nov zakon o obveznem zdravstvenem zavarovanju živali. Kaže, da bo nov zakon prišel pred zvezno skupščino v najkrajšem času.

Veterinarska medicina se je v zadnjih letih izredno razvila in zahteva vedno več znanja. Veterinarji splošne prakse niso več kos vsem zahtevam službe, specialisti pa ne morejo delati samostojno na določenem področju. Večina občin ima možnost nastavitvi samo po enega veterinarja, ni pa mogoče nastavitvi več specialista kirurga. Z ustanovitvijo veterinarskih postaj v posameznih žilvno-rejskih središč kot proračunskih ustanov pa v tem pogledu občinski ljudski odbori ne bodo imeli vezanih rok. Pristojnost za ustanovitev veterinarske postaje pripada občinskemu ljudskemu odboru, ki delo in poslovanje postaje tudi nadzoruje.

Veterinarske postaje naj bi imele sledeče naloge: zatira živalske kužne, zajedavske in vzrejne bolezni (ugotavlja, prijavlja in registrira živalske kužne bolezni, nadzoruje izvajanje preventivnih ukrepov, kužno bolezni in jih zdravi), opravlja vsa preventivna in diagnostična celjenja, umetno osemenjuje domače živali, zdravi nekužno bolezni v ambulanti ali na domu lastnika ter nadzoruje pokopavanje rojnih živali. V veterinarskih postajah bo sprovedeno uspešno upravljanje. Pravilnik veterinarskih postaj predvideva, naj živnozdravniki mimo mesečnih prejemkov dobijo še 40% od zaračunane kurativne storitve, opravljene podnevi, in 90% od zaračunane storitve, opravljene ponoči. Na ta način bodo živnozdravniki dovolj stimulirani, živinorejci pa zagotovljeni hitri zdravniški posegi. Z ustanovitvijo veterinarskih postaj v žilvno-rejskih okrajih, ki bi pa v prvi vrsti omogočile nadaljnji razvoj naše veterinarske službe.

Vprašanje je, kje bodo občinski ljudski odbori dobili sredstva za ustanovitev in poslovanje veterinarskih postaj. Sodi-je, da zaradi prostorov ne bo problemov, ker večinoma že obstajajo osemenjevalne postaje, ki bodo po novem vključene v veterinarske. Tam, kjer doslej teh ni bilo, pa bo prostora treba najti. Važnejše in bolj pereče bo vprašanje motornih vozil in instrumentarija, vendar bo sredstva za to mogoče najti ali pri kmetijskih zadrugah ali kakor drugate. Tudi sodojio, da vzdrževanje veterinarskih postaj ne bo mogoče brez povečanja tarif veterinarskim storitvam, kar pa ni nič kaj zaželjeno. Občinski odbori bodo morali torej najti druge viire, predvsem z uvedbo novih tak-

Regresi kmetijskim proizvajalcem

Na svoji zadnji seji, ki je bila 14. januarja, je zvezni izvršni svet med drugim sprejel tudi nekaj odločb o dajanju regresov kmetijskim proizvajalcem za nakup kmetijske opreme, umetnih gnojil industrijskih izdelkov za potrebe morskega in jezerskega ribištva, čebelarstva, kakor tudi o dajanju regresov za uvoženo plemensko živino.

Kakor je znano, je bilo dajanje regresov za določene proizvode uvedeno v povojnem razdobju zaradi tega, da bi dosegli ugodnejše pogoje za intenzivnejšo uporabo agrotehničnih ukrepov v kmetijstvu. Višina regresov za posamezne proizvode, namenjene kmetijstvu, se je stalno menjavala in prilagajala tržišču. Leta 1956 je bila višina regresov za določene proizvode večkrat zmanjšana, da bi se nabavne cene industrijskih izdelkov, namenjenih kmetijstvu, vskladile s ocenami kmetijskih pridelkov. Čeprav so bili regresji za določene proizvode zmanjšani, so kmetijski proizvajalci ne samo nabavljali potrebne količine industrijskih izdelkov, temveč so se založili z njimi celo v večjih količinah, kakor je bilo namenjeno s planom. Izvajanje politike hitrejšega razvoja kmetijske proizvodnje je pripeljalo lani do zlasti velikega povpraševanja po industrijskih izdelkih za kmetijstvo. Glede na to obstaja mnenje, da so se tu ekonomski pogoji, ki omogočajo nadaljnje znižanje regresov, oziroma da se te regrese za nekatere kategorije izdelkov ukine, kar je bilo s temi odločbami tudi storjeno. To tem bolj, ker so se cene kmetijskih pridelkov lani zvišale.

Regres pa bo seveda še nadalje ostal kot ukrep za vključevanje cen industrijskih izdelkov za kmetijsko potrebo s cenami kmetijskih pridelkov. Višina regresov se bo tudi v prihodnjem razdobju prilagajala tržišču, ker še vedno obstajajo neizkoriščenosti, tako v industriji kakor tudi v kmetij-

stvu. Da bodo regresji še naprej pomemben činitelj v širšanju politike cen določenih proizvodov, kaže tudi dejstvo, da bo letos, kljub zmanjšanju regresov za določene proizvode, skupna vsota regresov za industrijske izdelke, namenjene kmetijstvu, za približno 8 milijard dinarjev večja kakor lani, kar bo letos kmetijstvo oskrbljeno z znatno večjim številom strojev, naprav, umetnih gnojil, sredstev za zaščito rastlin itd.

Povprečni odstotek regresov za opremo in regreivne dele za potrebe kmetijstva se bo zmanjševal za okrog 25%. Regres bo v prihodnje odobren samo za tiste kmetijsko opremo, ki bo

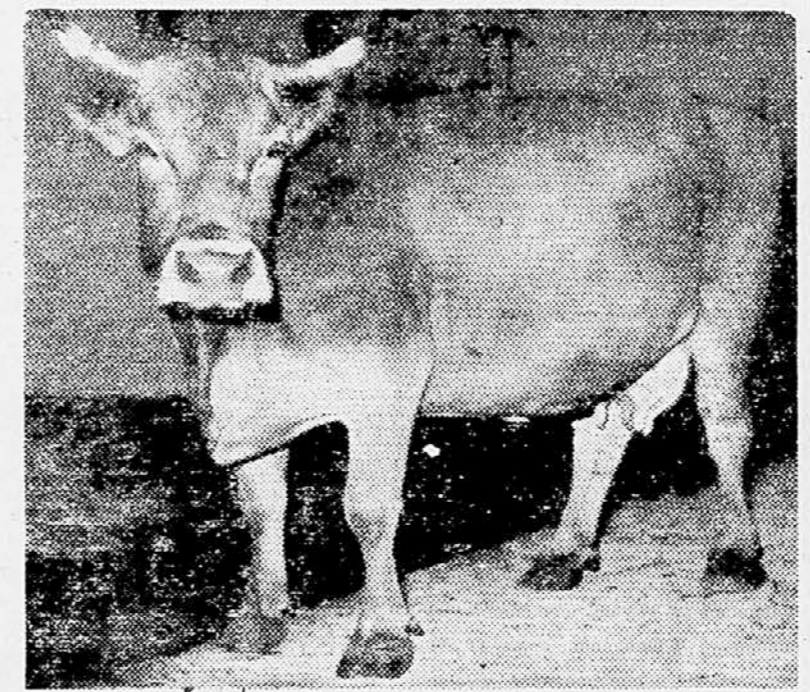
najvažnejša za pospeševanje kmetijske proizvodnje kakor so na primer traktorji s priključnimi stroji, kombajni, velike mlatnice, motorne škroplilnice in zapraševalci za zaščito rastlin, eksplozivni motorji in agregati za umetni dež, bagri in oprema za janje, elevatorji, ribiške ladje določene jakosti. Za vse vprežno in ročno opremo je dajanje regresov ukinjeno, ker smatramo, da so cene za to opremo dostopne kmetijskim proizvajalcem tudi brez regresov. Regres je ukinjen tudi za stroje, za sušenje sadja in zelenjave, naprave za oljarstvo, za naprave in stroje za ureditev hlevov, za naprave in stroje za vino-

gradništvo in kletarstvo. Sedanje cene omenjenih strojev in naprav so doseglyve koristnikom tudi brez regresa. Pravico do nakupa rezervnih delov z regresom imajo poleg ostalih uporabnikov še nadalje tudi zasebni kmetijski proizvajalci.

Kot novi koristniki regresov se uvajajo ustanove in organizacije, ki opravljajo zaščitvo zemljišč pred hudoourniki in erozijo, kmetijske fakultete, centri za tečajje in šole za usposabljanje kmetijskih kadrov, dočim industrijskim in trgovskim podjetjem regresji ne bodo več odobreni.

Določena je prav tako višina regresov po skupinah in tipih kmetijskih strojev, naprav in drugega. Ob priliki določanja višine regresov za posamezne skupine kmetijskih strojev in naprav se je računalo tako ceno izdelka, močnost plasmaja kakor tudi potrebo, da se posamezne stroje in naprave uvede v kmetijstvo čimprej in v čim večjem obsegu.

Regres za umetna gnojila, sredstva za zaščito rastlin in za industrijske izdelke, potrebne morskega ribištva, je zmanjšana za povprečno 25%. Glede umetnih gnojil iz uvoza je določeno, da se bo v okviru pozitivnih razlik, doseženih pri uvozu, izenačevalo prodajne cene umetnih gnojil, uvoženih po različnih cenah iz raznih držav. Kar zadeva proizvode za potrebe ribištva, je ukinjen regres za vse vrste ribiškega sukanca, dočim je uveden regres za plutarice iz plastične mase, za industrijske izdelke iz konopljenega in sintetičnega vlakna, kakor tudi za ribiške mreže iz bombažnega in konopljenega sukanca za lov na odprtem morju, kar bo prispevalo k modernizaciji našega ribištva. Sprejeta je bila prav tako odločba o ukinitvi regresov pri prodaji industrijskih izdelkov za potrebe čebelarstva, ker cene za katerih se prodajajo čebelarški pridelki, omogočajo tudi nakup brez regresov.

Lega, krava sivoriavne pasme, je najboljša molznica na Kmetijskem posestvu Mlaka pri Kočevju. Stara je 7 let. Predlansko leto je v 319 dneh dala 7663 litrov mleka, lani pa v 308 dneh kar 8134 litrov. Tudi kar se živinoreje tiče je Kmetijsko posestvo Mlaka vzorno urejeno. Krave so dobro krmiljene, velikanski hlev pa je čist, suh, svetel in zračen. Vsaka žival ima svojo tablico, kjer je zabeleženo ime, rojstni datum, število telitev, čas zadnjega pripusta in ime bika ter lanskeletna dosežena mlečnost.

ditev gnojišč in gnojilnih jam, ker nam gre v sedanjih razmerah mnogo dragocenih gnojil v izgubo. Poleg tega pri nas obstajajo tudi ugodni pogoji za pridelovanje semenskega krompirja.

»Na žalost pa pri nas ni planin«, je nadaljeval Radko, »pa gojimo živino večinoma v hlevih. Obstaja pa možnost, kar bi se dalo izvesti ob sodelovanju kmetijske zadruga. Namreč, na mali gorski planoti pod Poldanovcem je eno uro hoda iz Cepovana majhno naselje Vršje, kjer živi približno 200 ljudi, vsa skupaj 17 prebivalcev. Ti ljudje nimajo ne ceste ne elektrike, so torej povsem ločeni od zunanega sveta ter živijo samoten življenje. Da bi vložili 10 milijonov dinarjev se ne splača milijonov dinarjev za komunalne naprave tega naselja, se ne splača. Bolje bi bilo in vsi vaščani razen enega se strinjajo, da bi se za protivečnost, ki bi jo dobili iz splošnega ljudskega premoženja, preselili v dolino. V okolici Vršja bi tako lahko uredili vzoren zadrugi planšarski obrat, kjer bi se leto prepašo nad 50 glava mlade šovjeje živine. Za hleve bi lahko uporabljali sedanja gospodarska poslopja temkajšnjih prebivalcev. Tudi občinski ljudski odbor meni, da bi bilo najbolje, če bi se ti ljudje preselili v dolino, si tam ustvarili boljše življenjske pogoje, hkrati pa s tem prispevali h gospodarskemu napredku kmetijstva teh krajev.« je končil prizadevni ljudski odbornik.

Letos v Vojvodini 11.000 novih traktoristov

Ker v Vojvodini potrebujejo vse več kvalificiranih traktoristov, je organizacija Ljudske tehnike v zvezi z organizacijo Ljudske mladine in s pokrajinskimi poslovnimi zvezami za mehanizacijo sklenila, da je treba podvzeti široko akcijo za vzgojo traktoristov. Se to zimo bo v vsaki vasi trimesečni tečaj za vzgojo pomočnikov traktoristov. Mislijo, da bodo tako pridobili že do spomladaj 7500 priučeni traktoristi. Čez pomlad, poletje in na jesen bodo le-ti pridobili toliko praktičnega znanja, da bodo v jeseni že lahko obiskovali višji tečaj za traktoriste in da bodo na njem pridobili popolnejše znanje, kakršno je potrebno za traktorista-strokovnjaka.

Se letošnjo zimo bo v obstoječih traktoristih šolah Vojvodine, kakor mislijo, pridobilo znanje za kvalificiranega traktorista še 3500 mladincev. Tako bo do konca tega leta kmetijstvo Vojvodine dobilo skupno 11.000 novih traktoristov. (Poljoprivrednik)

Ob knjigi »Slovenska vas pod kapitalističnim jarmom«

V založbi »Kmečka knjiga« je izšla zelo zanimiva in dragocena knjiga znanega revolucionarja in proučevalca kmečkega življenja v Beli krajini.

Knjigo je uredil in ji napisal topel uvod vsuč. profesor Ing. Jože Levstik. Na 170 straneh nam inž. Janez Marentič zanimivo in skrajno objektivno razgrinja življenje in podobo kmečkega sloja, posebno v letih velike agrarne krize 1930-1936. Janez Marentič podrobno in zelo vedno razčlenjuje položaj kmetov, strukturo zemlje ter trde pogoje in razmere, v katerih so živel pod izkoriščanjem vsahkih magnatov, kapitalistov, veleposrednikov, strank, raznih zavarovalnic itd. Zanimiva je ugotovitev, da je v naši deželi le 7% bogatih kmetov. Za srednjega kmeta pa omenja, da ga je davčni vijak ob nizkih cenah živini, lesu in ostalih kmečkih pridelkih, skoraj uničil. Pri tem poudarja, da je v Sloveniji 120.000 siromanih kmetih družin, ki ne

morejo živeti od pridelkov svoje zemlje ter da bedno živitarjo. Ko v razpravi ugotavlja izbranost zemlje, pravi, da je leta 1919 slovensko kmetijstvo porabilo 1222 vagonov umetnih gnojil, 1930. leta 806, 1933. leta 262, 1935. leta samo 162 vagonov. Zelo važna je ugotovitev, da je imelo do začetka agrarne krize 134.000 kmečkih ljudi, suždnj, izseljencev in hlapcev vložnih v posojilnici in zadrugi 730 milijonov dinarjev. Te vloge so ležale zamrznjene v denarnih zavodih, sami so pa živeli v slabih razmerah.

Za mlade aktiviste bo zanimiva Marentičeva ugotovitev, da je bilo v letih 1923-1932 kar 46.000 rubežnih, leta 1934 pa jih je bilo 196.000, kar pomeni, da je bilo rubljenih 50% kmetijskih gospodarstev. Zgovorna je ugotovitev pisca, da so bili primeri, ko so prodali za 700 din 3 goveda. Nadalje popisuje, da se je kmetov vpliv na sestavljanje zakonov zelo zmanjšal in da se je njegovo sodelovanje pri ob-

lasteh zmanjševalo v istem razmerju, kot so rasle njegove davčne obveznosti in državne obremenitve. Prav zanimiva je ugotovitev, da je bilo v dobi agrarne krize zadolženih 60 do 70.000 kmečkih gospodarstev za okoli eno milijardo in 200 milijonov din takratne veljave, ter da je bil vsak drugi ali tretji kmet dolžan 20.000 din takratne veljave. Morda bo kakšnega mlajšega bralca motila vsotica 20.000 din, ali če ugotovimo, da je bilo ob agrarni krizi par volov, težkih 1200 kg, vrednih 3000-3500 din, danes pa so vredni 160-180.000 din, potem vidimo, da je kmet, ki je bil dolžan 20.000 din, moral zrediti skoro 6 parov volov, kar zneso danes okrog milijon dinarjev. Par volov pa se redi na kmetiji ob dobri krmni in negi 3 do 4 leta. Pisec posveča pozornost tudi bednemu položaju kmečke mladine, ki je bila brez primerne tiska, kina, radia in tudi mnogo mladine je bilo brez služka in je živela zelo slabo.

Pri cenah kmečkih pridelkov ugotavlja pisec porazno sliko. 1 kg žive teže goveje živine je veljal leta 1923 trinaest din, leta 1939 pa le 3 din. Prašički so bili 1923. leta po 25 din, leta 1939 pa le 3 do 6 din. Vino pri vinogradniku je bilo 1923. leta po 10 din, 1939 pa le 3 do 3 din. 1 kub. m smrekovega in jelovega lesa je stal 1923. leta 325 din, leta 1939 pa le 100 din. 1 kub. m je 1923. leta dobil za 100 kilogramov težkega prašiča 14 metrov volnenga blaga, leta 1935 pa le 4 m. Za 1 kub. m smrekovega lesa je dobil leta 1923 3 cente superfosfata, leta 1935 pa samo 1 cent. Za 100 l vina je 1923 dobil 13 centov cimenta, leta 1935 pa le 5 centov. Za 10 lajev je 1923. leta dobi 15 škatlic vžgalic, 1935. leta pa le 3 škatlice.

V razmerju teh velikih razlik v cenah se vidi predvojna tragika slovenskega kmeta, ko je bil na milost in nemilost prepuščen vrpičnikom, oderohom, špekulantom, prekupecem in ne-

usmiljenemu davčnemu viljaku. Svoja močna zadruga, ki bi ga ščitila, pa ni imel. Začel je bral in študiral razne marksistične ideologe, ki so se tudi ukvarjali z agrarnimi vprašanji. Je Marentič kmalu našel ključ do študija agrarnega vprašanja. Če bi bil dosledni in revolucionarni proučevalec slovenskega agrarnega vprašanja inž. Janez Marentič živel v boljših materialnih pogojih in če ne bi tako zgodaj umrl, bi gotovo spisal velik tekst o slovenskem in jugoslovanskem agrarnem vprašanju med obema vojnama.

V knjigi bi bil zelo primeren večji urednikov uvod, ker bi nam prikazal, kako je evropska kriza vplivala na hudi položaj slovenskega kmeta. Tak sestavek, opremljen s tabelami, bi bilo dobro pomagalo, posebno za mlajše aktiviste, katerim je neznana doba hudih agrarnih kriz v Evropi. Videli bi, da agrarna kriza ni tiščala za vrat samo kmete v Sloveniji in Jugoslaviji, temveč da so morda

slovenskega kmetijstva, predvsem pa belokranjskega. Ker je v mladih letih precej bral in študiral razne marksistične ideologe, ki so se tudi ukvarjali z agrarnimi vprašanji, je Marentič kmalu našel ključ do študija agrarnega vprašanja. Če bi bil dosledni in revolucionarni proučevalec slovenskega agrarnega vprašanja inž. Janez Marentič živel v boljših materialnih pogojih in če ne bi tako zgodaj umrl, bi gotovo spisal velik tekst o slovenskem in jugoslovanskem agrarnem vprašanju med obema vojnama.

takrat še bedneje živel kmetije v Romuniji in na Madžarskem. Pred vojno samo večkrat brali in slišali, da je na Madžarskem 5 milijonov kmečkih beračev, ki so brez zemlje. Tako bi imela knjiga še večji pomen, ker bi javni delavec lahko primerjal problematiko slovenskega kmetijstva v agrarni krizi s kmetijstvom v drugih evropskih državah.

Kljub temu pa bo knjiga Janeza Marentiča rabila kot pomagalo za poznavanje hudega predvojnega življenja slovenskih kmetov. Rabila bo zadržanih in javnih delavcem, posebno na mlajšim aktivistom, ki niso živeli v tistih velikih časih gospodarskih in družbenih presretov. Slike Iva Subica so knjigi lepo prilegajo.

Založba »Kmečka knjiga« se je lepo oddolžila spominu velikega in doslednega revolucionarja Janeza Marentiča s tem, da je knjigo založila in jo lepo opremila. Matevž Haco

Uveljavljanje krajevnih odborov

V moziški občini so uspešno skrbeli za reševanje raznih komunalnih nalog

Na področju moziške občine deluje trinajst krajevnih odborov. Ker je dosedanjim potekla mandatna doba, volijo te dni na zborih volivcev nove, stari krajevni odbori pa poročajo volivcem o svojem delu. Ta poročila potrjujejo, da so krajevni odbori opravili vrsto nalog, ki jih občina zaradi obsežnosti ni zmogla sama. Svoje dejavnosti so usmerili predvsem na reševanje raznih komunalnih zadev. Niso pa zanemarjali tudi na-

log s področja zdravstva, šolstva, prosvete in socialnega varstva. Če ocenimo delo posameznih krajevnih odborov, bomo ugotovili, da so bili delavnejši v večjih krajih. Res je, da so imeli v takih krajih tudi več dela in napačno bi bilo, če bi trdili, da v manjših krajih niso bili uspešni.

Občina je krajevne odbore pri njihovem delu tudi finančno podpirala. V zadnjih dveh letih so dobili okrog šest milijonov

dinarjev, od tega največ za poročila in vzdrževanje občinskih cest. Lahko trdimo, da so vsa ta sredstva koristno porabili. Maksimalno so zgradili, kar je sodobno pri raznih javnih delih tudi volivce, s čimer so lahko opravili mnogo več, kakor bi sicer. Ker bo treba po vaseh še marsikaj urediti, bo morala občina v prihodnje prepustiti krajevnim odborom še več sredstev kot doslej.

Prav je tudi, če povemo, da

je bilo pri delu krajevnih odborov opaziti tudi slabosti in pomanjkljivosti. Tako se ne morejo pohvaliti, da so se dovolj zanimali za delo šolskih odborov, potrošniških svetov in manjših komunalnih odborov. Tuš zborom volivcev so ponekod posvečali premalo pozornosti. Ponekod je bilo tudi slabše sodelovanje s političnimi organizacijami in kmetijskimi združenji.

Da nekaterih nalog niso reševali tako kot bi jih morali, je vzrok tudi v tem, da sestav dosedanjih odborov ni bil najboljši. V njih je bilo premalo žena in mladine. Pri volitvah mnogih krajevnih odborov bodo to popravili. Za to bodo poskrbele predvsem organizacije Socialistične zveze. V vseh trinajstih novih krajevnih odborih v občini bo tudi v prihodnje 8 ž. članov.

Ljutomer

Osnovna organizacija Zveze borcev je bila v minulem obdobju dokaj uspešna. Tako je med drugim odkrila na Glavnem trgu spominsko ploščo padlimu borcu Cirilu Jurešu. Posrebno skrb so posvečali tudi otrokom padlih borcev. Na občnem zboru, ki je bil te dni pa so sprejeli tudi vrsto nalog za letošnje leto. Tako nameravajo v pooblastitve dneva JLA prirediti razna športna tekmovanja, še nadalje skrbeti za otroke padlih borcev, sodelovati pri raznih proslavah itd. Na zboru so dali vse priznanje Cirilu Rajku za njegovo nesebično in požrtvovalno delo v organizaciji.

onemoglo iz Idrije in Podbrdov. Na tečaju so predelali 12 jedilnikov in dietično hrano za oskrbovance. Tečaj je vodila gospodinja učiteljica Mirka Rjavec. Na željo osebja domov za onemogle v Idriji in Podbrdu bodo med zimskimi počitnicami priredili še en podobno tečaj.

Da so tečaj doma povsod dobro uspeli, gre vse priznati požrtvovalnim in prizadevnim gospodinjskim učiteljicam. Te pa so prirejale tudi razna predavanja in razgovore z ženami zadrudnicami in delavkami, precej si prizadevajo za pravilno ureditev mlečnih kuhinj itd. Poleg vsega tega pa te gospodinjske učiteljice poučujejo tudi na šolah. Vsekakor zaslužijo za svoje dejavnosti vse priznanje. J. P.

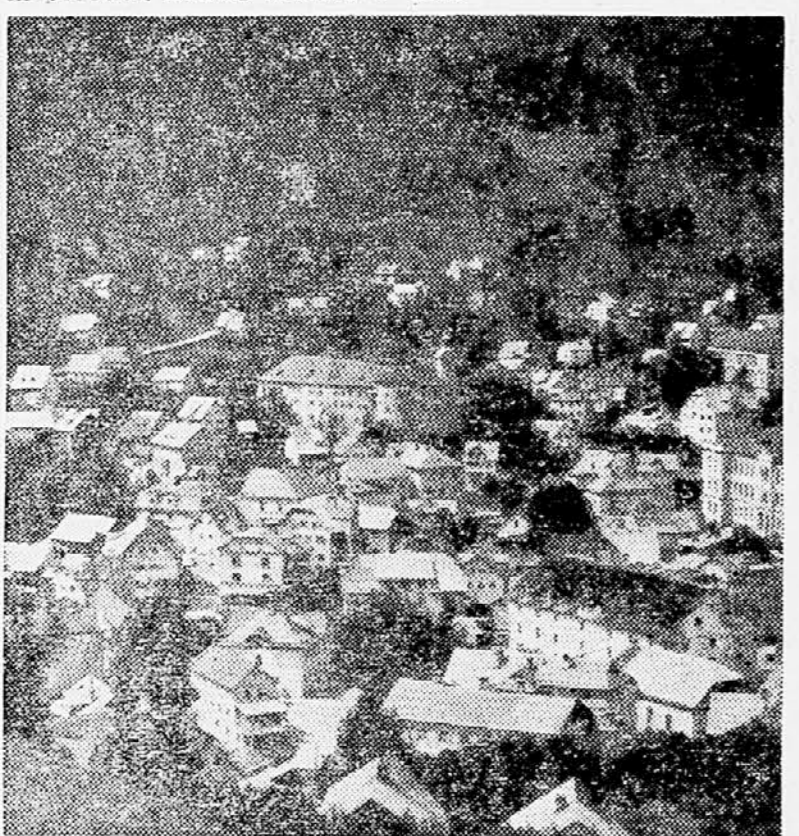
Pospeševanje gospodinjstva

V gorškem okraju obiskuje razne tečaje nad 1000 tečajnic

Zavod za pospeševanje gospodinjstva v Novi Gorici se je skupno z Zvezo ženskih društev in Zvezo žena zadrudnic uspešno lotil dela za napredek gospodinjstva in domačega gospodarstva. Tako so lani priredili 32 daljših in krajših tečajev za krojenje, krpaje, vkuhanja sadja in zelenjave, shranjevanje mesa in podobno. Žensko društvo v

aktiv s pomočjo vodstva tovarne.

Tečaje finančno podpirajo predvsem občinski ljudski odbori, kmetijske zadruge in podjetja, deloma pa prispevajo sredstva tudi same tečajnice. Zanimiva je ugotovitev, da je bil uspeh najboljše predvsem tam, kjer so največ prispevale same tečajnice.

Pogled na Idrijo

Idriji pa je priredilo še poseben čipkarski tečaj za mlada dekleta in žene, ki je trajal tri mesece.

Zanimanje za tovrstno izobraževanje je med žensko mladino zelo veliko, saj je obiskovalo gospodinjske tečaje nad 700 deklet, krojne nad 60 itd. Trenutno pa prirejajo v Novi Gorici še poseben splošno-gospodinjski tečaj za gospodinjske pomočnice. Zelo dobro je uspel podoben tečaj v Novi Gorici, ki ga je priredil tovarniški mladinski

Tudi sedaj deluje v okraju več tečajev. Tako obiskuje splošno-gospodinjski tečaj v Kobarižu 25 deklet, začetni nadaljevalni tečaj v Breginju 52 deklet, gospodinjsko-kuharski tečaj v Komnu na Krasu 47 tečajnic itd. Skupno obiskuje letos tečaje nad 1000 tečajnic.

Na predlog upravnika Doma onemoglih in zdravstvo pri OLO Gorica v Domu onemoglih na Gradišču poseben tečaj, ki se ga je udeležilo tudi kuharsko osebje domov za

Kratke vesti iz Ruš

Kinodvorana, ki jo temeljito preurejajo, bo v kratkem dokončana in bo brez dvoma ena najlepših podeželskih kinodvoran v Sloveniji. Poleg popolnoma nove notranje opreme, centralne kurjave in električne instalacije bodo povečali tudi oder, dogradili kulisarno in uredili prostor za godbo, tako da bodo možne tudi operetne in operne predstave. Dva kinoprojektora bosta zagotovila nemoteno predvajanje filmov. Največ je k temu prispeval kolektiv Tovarne dušika. Delavci in mojstri tovarne z vso vnemo sodelujejo in žrtvujejo mnogo svojega prostega časa za to, da bo dvorana čimprej urejena. Otvoritvena predstava bo verjetno sredi februarja.

Sola za starše, ki obstoja v okviru Društva prijateljev mladine, je tudi letos marljivo na delu. Zdaj so organizirali ciklus vzgojnih predavanj. Prvo predavanje je imela bretekljotek prof. Slavica Pogačnik-Tolščič iz Maribora o duševnem razvoju otroka od spočetja do pubertete. Za vzgojna predavanja je med prebivalstvom veliko zanimanja in so vsekakor dobro obiskana. Sola za starše vzdržuje tudi tesno zvezo med šolo in starši in obravnava vse pereče šolske probleme od šolske kuhinje do šolske reforme. Zato pa je tudi sodelovanje staršev s šolo uspešno.

Spomenik žrtvam dela bodo postavili v Tovarni dušika, ki praznuje letos 40-letnico svojega obstoja. Spomenik bo postavljen na lepo urejenem dvorišču tovarne.

O prosvetnih društvih mariborskega okraja

Pravilno usmeriti, bodo mogla vsjojiti dober narasčaj kulturno-prosvetnih delavcev.

Lani je komisija soveta za glasbo pri OSS ocenila tudi mladinske pevске zore in mladinske glasbene skupine. Ocenjeni je bilo 5 glasbenih skupin, v katerih je sodelovalo 180 mladincev in mladink, ter 7 mladinskih pevskih zborov s 450 pevci. Vsi pevski zbori in glasbene skupine so se skrbno pripravili na tekmovanja in pokazali lepe dosežke, prvi dve mesti pa sta zasedla ženski zbor MKUD »Jože Kerenčič« z učiteljico in tamburški zbor KUD »Meljčke iz Sentilja. Za zaključek tega tekmovanja so priredili mladinske glasbene skupine in pevski zbori revijo 23. in 24. maja v domu JLA istočasno je Društvo prijateljev mladine razgibalo vrsto pionirskih pev-

skih zborov in priredilo vrsto nastopov.

VZGOJA NOVIH ZBOROVODIJ — je ena velikih skrbi prosvetnih društev mariborskega okraja. Najstarejši zborovodja je namreč star 13 let, najmlajši pa 20 let. To so večinoma učitelji, poklicni glasbeniki in med aktivnimi zborovodji je 8. To je tudi eden glavnih vzrokov, da je na programih pevskih zborov slisati predvsem pesmi iz čitalniške dobe in da so vsi zbori, ki jih je v okraju še nastudiral približno 100 pesmi, kar je glede na našo bogato pevsko literaturo zelo malo. Odkod dobiti nove zborovodje? Najstarejši in skorajda edini vir ostaneta Srednja glasbena šola in učiteljice, vsi drugi načini šolanja so se pokazali nepolni. Zato pa bo potrebno pozornost zborovodstvu na Glasbeni šoli in učiteljicu še podvojiti!

NAD TISOČKRAT NA MRZLICI

Polde Majdič je star že 67 let, pa se še vseno brez težav povzpne na katerega koli zasavskih vrhov. Če boste kdaj obiskali planinsko društvo v Mrzlici in listali po knjižici obiskovalcev, boste našli tudi njegovo ime in pripis, da je bil že 1194-krat na »knapovskem« Triglavu. Povzpel pa se je

Toliko o Poldetu kot planincu, a treba ga je predstaviti tudi kot neumornega kulturnega delavca. Ze pred vrsto svetovno vojno je bil član Vzajemnosti med obema vojnama pa je bil aktiven član »Svobode«. Lotil se je tudi režije nekaterih precej zahtevnih dramskih del in je bil pri tem še kar

tudi na pravi Triglav in to ni manj kot petajstkrat, a tudi nekateri drugi slovenski in jugoslovanski vrhovi so njegovi dobri znanci.

Polde je postal planinec leta 1924, dve leti pozneje pa je postal predsednik novotstanovljenega društva prijateljev prirode. V tem društvu so se — kakor znano — zbrali predvsem delavci. V koži so se večkrat mudili tudi revolucionarji, Miha Marinko, Milca Slančičeva, Lojze Marinkrat in drugi.

uspešen. Tako je pred vojno zrediral »Hlapca Jerneja«, »Rokovnjake« in drugo, po vojni pa »Za staro pravdo« in »Srce« ter druga napredna dramska dela.

Polde Majdič je po vojni dobil številna priznanja za svoje uspešno delo v planinstvu in v »Svobodi«; Planinska zveza Jugoslavije mu je podelila zlato značko, od Zveze Svoboda in kulturnoprosvetnih društev pa je prejel odlikovanje I. in II. stopnje

uspešen. Tako je pred vojno zrediral »Hlapca Jerneja«, »Rokovnjake« in drugo, po vojni pa »Za staro pravdo« in »Srce« ter druga napredna dramska dela.

Polde Majdič je po vojni dobil številna priznanja za svoje uspešno delo v planinstvu in v »Svobodi«; Planinska zveza Jugoslavije mu je podelila zlato značko, od Zveze Svoboda in kulturnoprosvetnih društev pa je prejel odlikovanje I. in II. stopnje

— 20 —

Sport

HOKEJSKI SPORED JE VENDARLE STEKEL...

Za zdaj - brez viharjev

Naposled je steklo tudi tekmovalje v zvezni hokejski ligi. Sicer se je nakopičilo — razen pomanjkanja ledu — še precej drugih ovir, toda sedaj smo vendarle za sredi dogodkov.

Namesto šestih ligašev jih je ostalo samo pet. Varaždin je potem, ko se je že pripravil, odpovedal udeležbo. Hrvatski časniki temu pa ni nič manj umestna odločitev Hokejske zveze Jugoslavije, ki je sklenila, da se mora Tašmajdan letos udeležiti najprej republikanska prvenstva, nakar se lahko postane zvezni ligaš.

Prve tri tekme prvenstva — vse so bile odigrane v Beogradu — niso prinesle presenečenja. Partizan je najprej gladko porazil

ni. Tašmajdan — novi klub, ki je nastal v precej sumljivih okoliščinah, bi si bil resda po moč res zasluzil udeležbo v ligi, kljub temu pa ni nič manj umestna odločitev Hokejske zveze Jugoslavije, ki je sklenila, da se mora Tašmajdan letos udeležiti najprej republikanska prvenstva, nakar se lahko postane zvezni ligaš.

Prve tri tekme prvenstva — vse so bile odigrane v Beogradu — niso prinesle presenečenja. Partizan je najprej gladko porazil

Crveno zvezdo, ki tudi Ljubljani ni bila enakovredna tekme. Partizan pa je s precej visokim izidom 4:1 obdržal obe točki v srečanju z Ljubljano.

O tej tekmi smo zvedeli še nekatero podrobnost. Mladi Partizanov moštvo se je predstavilo kot vigrana, borbeno in hitra celota, ki je tekmo proti Ljubljani zasluženo odločila zase. Izid pa je po tekmi tekme nekoliko previsok. Ljubljancani so namreč večkrat zadeli v vrata, razen tega pa so dobili drugi in brzokone odločilni gol po naključju. Vratar Brabnik, ki se je sicer v Beogradu dobro obnesel, ni videl ptičica in odbral obe točki v srečanju z Ljubljano.

Ljubljana se je razvilava šele ob koncu tekme. Izavrli menijo, da bodo v povratni tekmi verjetno klub vsemu kos Partizanu.

Zanimivo pa je, da je bilo za prve prvenstvene tekme hokejske lige v Beogradu nenavadno malo zanimanja. Tekmo Ljubljana - Partizan je tako gledalo samo kakih pet sto gledalcev.

V nedeljo bo na Jesenicah »derby« slovenskih moštov. Do tedaj pa je lestevica prvenstva naslednja:

Partizan	2	2	0	0	8:1	4
Ljubljana	2	1	0	1	9:5	2
Crvena zvezda	2	0	2	1	1:13	0
Jesenice	—	—	—	—	—	—
Zagreb	—	—	—	—	—	—

Koordinacijski odbor za izvedbo prvih pionirskih in mladinskih zimskih športnih iger LRS obvešča vse udeležence in organizatorje tekem, naj pionirski odredi in šole klubov počitnicam (brž ko bo zapadlo dovolj snega) izvedejo tekme po enotah. Mimo tega naj se med počitnicami vendarle sestajajo in se vsaj teoretično in kondicijsko pripravljajo na tekme. Koordinacijski odbor hkrati obvešča, da bodo okrajna in republikanska prvenstva, brž ko bodo dopuščale snežne razmere.

Ljubljana še neporažena

LJUBLJANA, 17. Jan. V dvorani TVD Partizan Triglava se je danes začelo ekipno državno prvenstvo mladincev v namiznem tenisu. Od prijavljenih 15 ekip jih nastopa 13. Ker sta moštva iz Zavrčevca in Kopra odpovedali udeležbo, Slovenija ima osem zastopnikov, Hrvatska štiri. Crna gora pa eno. Dosedanji dvoboj niso dali presenetljivih izidov. Dostojno neoporeženi mladostniki Opatja, Industrogradnja, Graficar in Ljubljana. Vseh pet je zanesljivo odpravljalo slabše nasprotnike. Oslabljena ekipa Kranjskega Triglava je imela v III. kolju težko delo z Odredom in zmagala z nujnim šim možnim izidom. Odrordova igralca Perne in Vršer sta imela proti Tomcu več odločilnih zlog. Krahajnik so mimo tega dvoboja zafeli slabo, saj je bila ekipa slovenskega prvaka že poražena. Kvaliteta igralcev v povprečju ni zadostna. Razlika med najboljšimi (Javzič, Franc) in ostalimi je prevelika. Rezultati prvega dneva:

I. KOLO: Mladost — Maribor 5:1, Opatja — Triglav 5:1, Industrogradnja — Odreda 5:1, Ljubljana — Fužinar 5:2, Kočevje — Ilirija 5:0, Graficar — Mladost (Kr.) 3:0, II. KOLO: Kočevje — Mladost (Kranj) 5:0, Ljubljana — Ilirija 5:0, Industrogradnja — Fužinar 5:2, Odreda — Budučnost 5:3, Opatja — Maribor 5:0, Graficar — Triglav 5:2, III. KOLO: Odreda — Triglav 4:3, Fužinar — Budučnost 5:1, Industrogradnja — Ilirija 5:0, Ljubljana — Mladost (Kranj) 5:0, Kočevje — Graficar 2:5. (nd)

Sailer se ne da...

KITZBUHEL, 17. Jan. Na današnjem moškem veslaletalu v okviru mednarodnega smučarskega tekmovanja je zasedel prvo mesto trikratni olimpijski prvak Avstrijec Toni Sailer, ki je presmučal 1500 m dolgo progo z 208 m višinske razlike in 30 vrstici v času 1:25,5. Tudi drugo mesto je pripadalo Avstrijcu, in sicer Hinterseerju s časom 1:25,7, tretji pa je bil Amerikanec Bud Werner s 1:26,1. Naslednja mesta so pobrali Leitner (A) 1:26,2, Schranz (A) 1:26,5, Molterer (A) 1:27,1, Pravda (A) 1:27,6, Benlieu (Fr.) Corcoran (ZDA) in Staub (Sv) 1:28,9 itd.

OBVESTILO SMUČARSKA ZVEZA SLOVENIJE

razpisuje tečaj za nove smučarske učitelje in vaditelje, ki bo v dneh od 3. do 15. februarja t. l. v Kranjski gori v Domu Jenca Porečje. Kandidati bodo sprejeti na študijsko komisijo 23. januarja ob 23. januarja t. l., nakar bodo prejeli pisarna obvestila o sprejemu. Prijavitelj mora biti poizkusni učitelj. Vsi kandidati bodo sprejeti dokolikor ne opravišni skupini iz znanja smučanja pred začetkom tečaja. — (SZS).

BRANJE

»Planine ob melji« (za leto 1957) je izdalo tudi letos Planinsko društvo v Mariboru. Edicija objavlja na 52 straneh skrbno zbrano planinsko čtivo iz zgodovine društva in o raznih problemih in doživljenih med planinci na naši severni melji. V izdajo je uvrščeno tudi nekaj letnih pokrajinskih posnetkov. Posebno prav bo bralcem prišla skica Pohorja in Kozjaka, ki so jo izdalatelji priklučili publikaciji z očitnim namenom, da bi bošče seznanili obiskovalce naših severnih planinskih postojank z možnostmi za prebivanje in razdaljami med njimi. Izdajo je napisala Graficna industrija »Mepa« iz Maribora, uredil pa jo je Lojze Strašnik. Cena ni označena.

STUJČKA SO VESTI

»da je na mednarodnem smučarskem tekmovanju v Kitzbühelu v veslaletalu zmagala 18-letna Svicařka Wasserjeva, ki je presmučala progo v času 59,4; na obbeh šestih mestih sta sta prvotnik — Hortherova (59,7) in Frandlova (1:01,1);

Zivinoreja in sadjarstvo

se v Slovenskih gorah vse bolj uveljavljata

Kmetijska gospodarstva socialističnega sektorja v lenarski občini so pred formiranjem večjih zadrudnih površin, ki bodo dajale možnost racionalne in načrtno obdelave, seveda ob izvedbi popolne mehanizacije. Da bo mogoče kmetijsko proizvodnjo vskladiti z dejanskimi potrebami in zmogljivostmi; čakajo te obrate velike naloge v pogledu izboljšanja živinoreje in sadjarstva, ki sta tod osnovni panogi. Prve korake so že storili z graditvijo novih sodobnih hlevov v Jurovski domu, Benediktov, Zgor. Štavnici in Selcah ter drugod. Nove prostore potrebujejo še v Lenartu. V prihodnje pa bo treba skrbeti za izboljšanje vrmske baze in pridelovalni več silosne krme. Na področju posestva v Lenartu in Cerkvenjaku je nujna melio-

racija zamotvirjenih krajev ob Pesnici in njenih pritočnikih.

Zadnja leta so uredili večje sadovnjake v Selcah, Lenartu, Cerkvenjaku, Benediktov, Jarovskem dolu in Zg. Štavnici, lani pa so obnovili okrog 150 ha sadovnjakov, večje površine pa bodo zasadili še letošnji pomlad in jesen. Sadjarstvo ima v teh krajih lepo bodočnost. Pri urejanju novih nasadov prednjači socialistični sektor, toda tudi kmetovalci so ob sodelovanju s kmetijskimi zadrugami že zasadili več deset hektarov. Lepe uspehe so dosegli zlasti v Gotčevi. Zelo dobro pa kaže tudi v Jurovski domu in drugod.

Kmetijska proizvajalna poslovna zveza v Lenartu se v polni meri zaveda svoje naloge pri izboljševanju sadjarstva. Tako prirejajo v okviru Ljudske univerze številna predavanja po vaseh, Kmetjeje v Volčini, Zg. Štavnici in drugod jih radi obiskujejo. K temu pa bodo prispevale tudi kmetijske nadaljevalne šole.

Gornja Radgona

Na občnem zboru gasilcev, ki je bil v novo zgrajenem gasilskem domu, enem najlepših v Pomurju, so bila poročila funkcionarjev zelo dobra. Iz njih smo zvedeli, da je društvo realiziralo lanskoletni plan dokaj uspešno. Precej težav imajo zaradi zastarele opreme, toda kljub temu so gasilci iz Radgona dosegli najlepše uspehe na vseh občinskih gasilskih tekmovanjih. Lani je društvo sodelovalo pri gašenju osmih požarov in s svojim delom obvarovalo pred uničenjem precejšnje vrednosti. V prihodnje naj bi društvo poleg drugega skrbelo tudi za preventivno gasilsko službo.

Novice iz Velenja

Glasbena sekcija velenjske »Svobode« je doslej pripravila dve komorna koncerta v Glasbeni šoli. Oba sta bila dobro obiskana. Tej sekciji pomaga pri nastopih glasbena sekcija prosvetnega društva »France Prešeren« iz Celja. Nedavno so pripravili skupen nastop tudi v Celju za tamkajšnji srednješolski mladino. Obe sekciji bosta s koncerti nadaljevali tudi v prihodnje.

V Velenju je gostoval te dni z veselim sporedom akademski

Novice iz Velenja

Glasbena sekcija velenjske »Svobode« je doslej pripravila dva komorna koncerta v Glasbeni šoli. Oba sta bila dobro obiskana. Tej sekciji pomaga pri nastopih glasbena sekcija prosvetnega društva »France Prešeren« iz Celja. Nedavno so pripravili skupen nastop tudi v Celju za tamkajšnji srednješolski mladino. Obe sekciji bosta s koncerti nadaljevali tudi v prihodnje.

V Velenju je gostoval te dni z veselim sporedom akademski

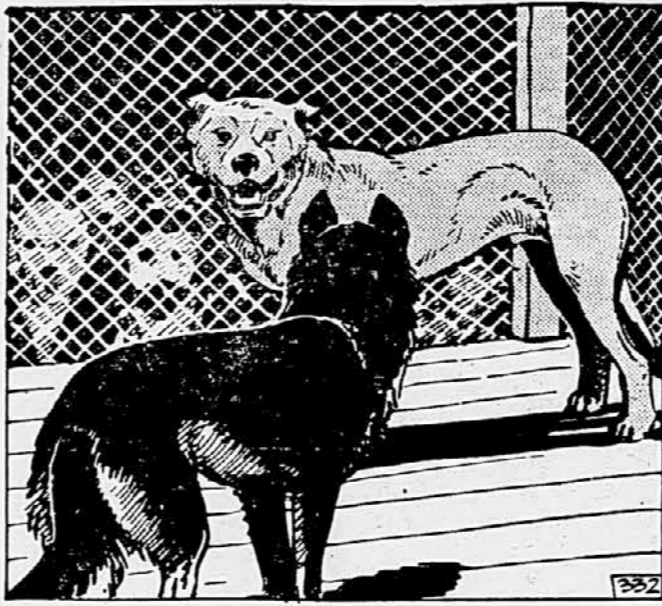

PO POVESTI
J. OLIVERA
CURWOODA

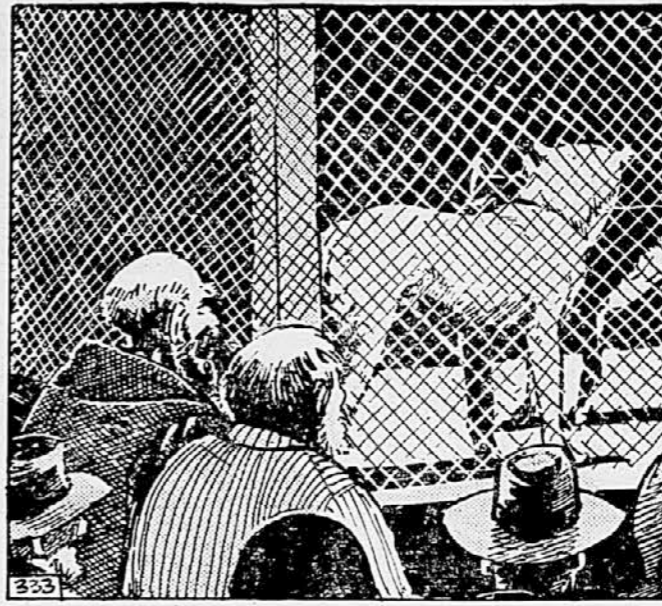
RIŠE:
M. MUSTER

331. Med gledalci je vstal smeh. Padale so zbadljivke na lastnika psov, z drugega konca pa so jezni glasovi zahtevali povračilo denarja, ki so ga odšteli za vstopnino. Sandijev obraz je pordeč od jeze. Stisnil je pest in zakričal gledalcem: »Počakajte vendar, tepci, pustite jima čas za napad!« Ljudje so se nekoliko pomirili.

332. Psa sta se še vedno mirno ogledovala. Kazan se je dancu previdno približal. Temu se je najprej naježila dlaka, potem pa se je tudi sam prestopil. Tako sta si v razdalji štirih korakov gledala v lesketajoče se oči. V gostilni je postalo tako tiho, da bi slišali, če bi šivanka padla na tla. Sandy je zadrževal diha in pričakoval.

333. Toda on in s njim vred vsi gledalci so pričakovali zaman. Psa sta se sicer še bolj približala drug drugemu, ostala pa sta mirna. Na prostem bi se najbrž divje spopadla, a v kletki — v kletki je danski pes mirno dvignil glavo in mežikal v slepečo luč. Harker, njegov lastnik, je divje zaklel, psa pa se še vedno nista zganila.

Od vsepovsod

WELLINGTON. Ser britanske antarktične odprave Fuchs se nahaja približno 85 milj od Južnega tečaj. Po zadnjih poročilih z odprave, Fuchs pričakuje, da bo v nedeljo prispel na Južni tečaj.

WASHINGTON. Nacionalna akademija za znanost v Washingtonu je sporočila, da so 12. januarja letos na Južnem tečaju zabeležili temperaturo 3,3 nad ničlo. V sporočilu dodajajo, da je to najvišja temperatura, ki so jo zabeležili na Južnem tečaju v zadnjih 12 mesecih.

PANAMA CITY. Včeraj je v Panama Cityju izbrnel velik požar, ki je uničil 14 zgradb. Do požara je prišlo v središču mesta.

FRANKFURT. Združenje zahodnonemške avtomobilsko-lesarske industrije je sporočilo, da so lani iz Zahodne Nemčije izvozili 584.166 avtomobilov, kar predstavlja povečanje izvoza za 29,5 odstotkov v odnosu na 1956. leto. V Zahodni Nemčiji so lani izdelali 1.212.166 vozil ali za 12 odstotkov več kot 1956. leta.

LOS ANGELES. Član ameriške komisije za atomsko energijo Willard Libby je izjavil, da so prišli znanstveniki do zaključka, da je možno radioaktivnost odpraviti. Poudaril je, da so atomski poskusi, ki so jih izvršili prejšnji teden v neki puščavi v prekopu približno 260 m pod zemljo, dokazali, da se radioaktivnost lahko omeji in se je uspešno izkoristi za proučevanje notranje strukture zemlje.

WASHINGTON. Britanski in ameriški znanstveniki, ki delajo v okviru geofizičnega leta, so odkrili, da ima zemeljski tok poleg znanega toka še en tok, ki teče v nasprotni smeri in se nahaja približno 3000 m pod vodno gladino. To so odkrili najprej britanski znanstveniki, zatem pa so potrdili tudi ameriški, ki so tok tudi zaznali na zemljevid.

Zgodilo se je pred 7 leti

San Francisco, 17. jan. — Kakor smo že poročali, se je zrušilo ameriško letalo, ki je nosilo atomsko bombo. Sedaj

Nov predor skozi Alpe

Nemčija, Avstrija in Italija vodijo pregovore o izgradnji novega tunela za železniško progo, ki bi vezala München in Verono. Vzdolž proge bi bil 27 metrov na kilometer, krivina pa bi imela pmer 360 metrov. Oba pripravljena načrta pedvidevata glavni del proge pod zemljo. Smer, ki so jo predlagali projektanti, bi bila preko Innsbrucka in bi imela dva tunela, dolga 26, oziroma 65 km.

je znano o tem že tudi nekaj podrobnosti. »San Francisco News« je pred dnevi pisal, da se je letalo, ki je nosilo atomsko bombo, zrušilo v Kaliforniji in da je bilo to dne 5. avgusta leta 1950.

Tudi letalska služba ZDA je objavila, da je padel bombardier, ki je nosil atomsko bombo. Zgoraj je v kontinentalnem delu ZDA, toda pri tem ni povzročil atomske eksplozije. Letalsko poveljstvo ni hotelo povedati, kje in na kakšen način je prišlo do nesreče s razlogov javne varnosti. List »San Francisco News« piše, da je zvedel za

nesrečo iz vira, ki je »neuraden, toda list mu verjame«.

Ko je letalo padlo, je bilo ubitih 17 oseb, 60 pa ranjenih in med njimi tudi mnogi civilisti, ki živijo v bližini, kjer se je zrušil bombardier »B-29«.

Letalo je zletelo nekaj pred 11.30 dopoldne neke sobote, približno 6 tednov pred začetkom korejske vojne. — V uradnem sporčilu je bilo rečeno, da je letalo poletelo na običajno vajo za metanje bomb nad New Mexicoom.

List piše, da je bilo letalo na poti za Daljni vzhod. Ob tej priložnosti je bil ubit poveljnik oporišča v Fairfieldu,

brigadni general Robert F. Travis. Oporišče nosi sedaj njegovo ime.

Ekspedicija na Novo Gvinejo

Skupina nizozemskih učenjakov pripravlja za 1. 1958 ekspedicijo na Novo Gvinejo. Zoologji, geografi, etnografi, botaniki in drugi znanstveniki bodo proučevali še neraziskana področja tega otoka. Za ekspedicijo, ki bo najmoderneje opremljena, bodo predvidoma porabili 80 milijonov frankov.

Pričakujejo, da se bo v Franciji letošnje poletje ukvarjalo s podvodnim športom preko 20.000 ljudi. Kakor alpinizem, tako je tudi podvodni šport lahko nevaren. Zaradi tega so organizirali posebne šole in tečaje, kjer spoznajo tečajnike najprej teoretično, nato pa še praktično v bazenih s nevarnostmi in lepotami tega modernega športa. — Silka prikazuje učitelja pri praktičnem pouku, ko snema učenu masko, kajti treba se je naučiti plavati pod vodo tudi brez nje.

BORBA S SMRTJO

»Profesor, srce se je ustavilo!« Grobna tišina je zavladala v operacijski sobi milanske bolnišnice Desio, ko je anesteziist razburjeno spregovoril te besede. Za četrtino sekunde je kirurg dvignil poled. Operacija je trajala še dve uri. »Noži« je nato ukazal profesor. Režilo se je zasvetilo pod reflektorji.

To je prizor iz naravnost fantastične operacije, ki jo je izvedel prof. Rossi proti koncu

decembra lanskega leta v Milanu. Trikrat je 21-letni Carl Santambrogio, ki jo je mogla rešiti samo težka trebušna operacija, zastalo srce in trikrat je asistent spregovoril smrtno obsodbo.

Toda profesor Rossi ni izgubljal časa. Odprl ji je prsni koš

Usahlo jezero

Največje jezero v Južni Kaliforniji Elisnor je pričelo usahovati leta 1950 in danes ni v njegovem koritu niti kapljice vode več. Jezero je izginilo, na njegovem mestu pa se širi izsušena, razpokana ravnina. Se pred nekaj leti je bilo jezero Elisnor zelo privlačno za ameriške turiste. Tu so se vrstila športne prireditve, regate, razširjena sta bila lov in ribolov.

Številne vile ob obali so danes prazne, zapuščene. Glavno pristanišče je porušeno, veliki dokl prhijo. Obrežni prebivalci pa niso obupali kljub velikanskim spremembam, ki jim je vzela večino dohodkov. Po dobro zamiselnem načrtu kopljejo kanalizacijski sistem za namakanje nekdanjega jezerskega dna, ki ga bodo postopoma spremenili in obdelovalno zemljo. Del domačega prebivalstva je celo zadovoljen s spremembami, ker ga ne moti več večna invazija nemirnih turistov, promet in trušč. Posvetili se bodo kmetovanju, kar pa je vezano na velike težave, ker je jezero dno precej slano. Sol bodo morali nevtralizirati s primeranim gnojenjem.

ter ji pričel masirati srce. In takrat ji je kri začela spet krožiti, bonica pa je znova zadihala.

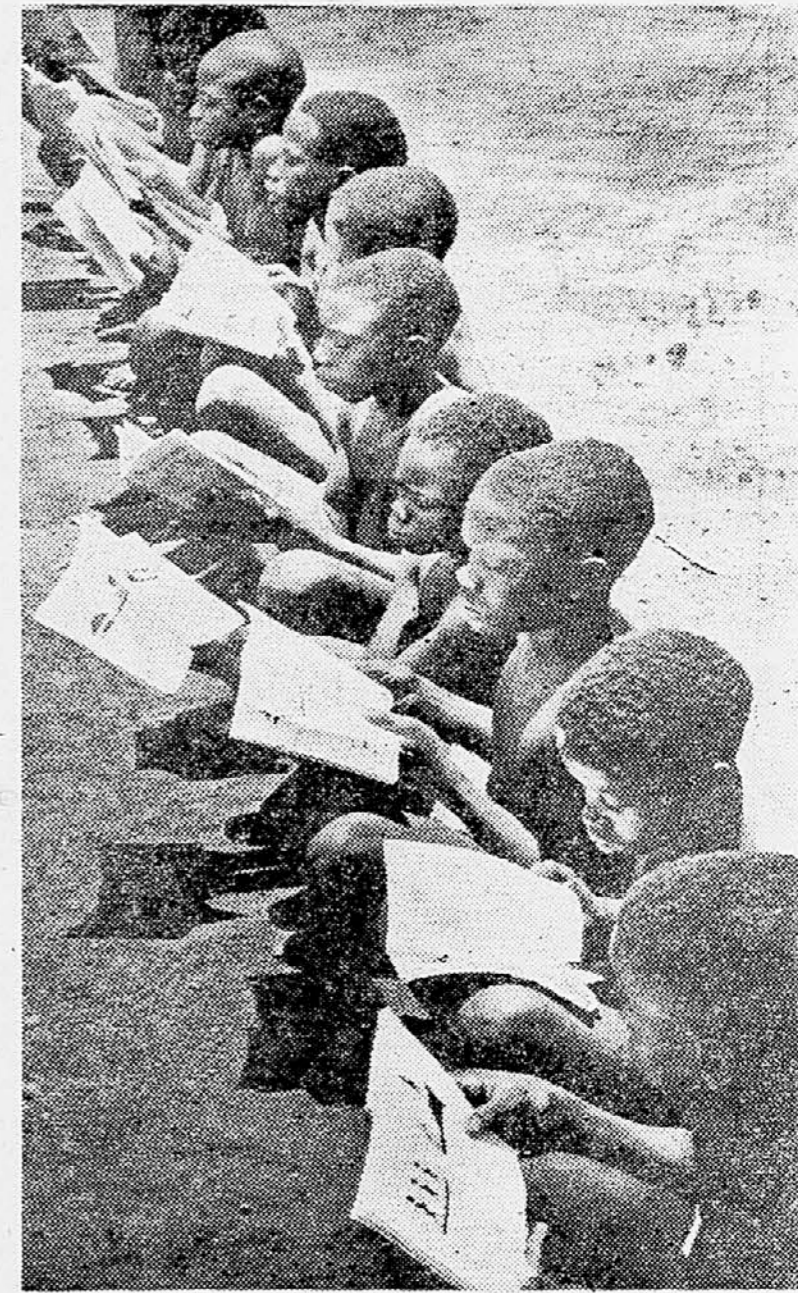
Carla je sedaj živa in na poti k ozdravljenju, zdravnik Rossi pa more biti ponosen na to, da je ozdravil ženo, ki mu je trikrat umrla pod nožem.

Starega jezera ni več, izbrisali so ga iz katastra. Na njegovem mestu so vpišali neprodno puščavo. Vendar pa že danes kiljejo na dnu bivšega jezera redke žitne bilke, ki bodo zahtevale ponovno spremembo v katastru.

Skrivnostne letalske nesreče

V noči 24. decembra je odletel štirimotorni ameriški letalnik na navaden šolski let. Kmalu po odhodu je izginil z radarskih zaslonov luke Honolulu, ne da bi oddal kakršnokoli SOS znamenje. Tako so začeli iskati na morju in v zraku in res so pobrali iz vode štiri preživlele člane posadke, ki je štela 24 mož. Kmalu nato so našli še dvoje trupel.

Dogodek je povzročil velikansko razburjenje, kajti to je še drugo letalo, ki je ob koncu lanskega leta strmoglavilo v Pacifiku blizu Havajskih otokov iz povesem nepojasnjenih razlogov. Prvi tak primer je bil v začetku novembra, ko je našlo smrt v valovih vseh 44 članov posadke ponesrečenega letala.

V Afriki so problem šolskega poslopja rešili kaj preprosto: pouk imajo otroci na prostem, sedijo in pišejo pa kar na tleh... Ko bi to mogli storiti tudi kje drugje!

Podatki o porokah

Naša statistika je zabeležila zanimivo dejstvo, da se v mesecu maju sklene najmanj zakonov. Podatki za več let nazaj kažejo, da se največ Jugoslovanov odoči za poroko v turobnih jesenskih in zimskih mesecih. Največ zakonov je sklenjenih v novembru (okoli 2,5 krat več kot maja), sledita februar in januar. Skupaj se poroči od novembra

do februarja — torej v štirih najhladnejših mesecih — okoli polovice vseh novih zakonov, medtem ko se v najtoplejšem času — od maja do avgusta — poroči le nekaj več kot petina.

Iz statističnih podatkov nadalje vidimo, da se pri nas ne sklene največ zakonov na deželi, kot običajno mislimo, temveč v mestih. Če računamo število porok na 1000 oseb (stopnja nupcialitete) po raznih poklicih, dosežejo prvo mesto tipični meščanski poklici — strokovnjaki in umetniki (stopnja nupcialitete 17,2). Sledi administrativno in vodstveno osebje (11,8). Tretje mesto pripada uslužbenecem zaščitne in uslužnostne službe (11,6), četrto — trgovskemu osebju (11,1), peto — industrijskim in obrtniškim delavcem (10,4) kmetovalci so šele na šestem mestu s stopnjo nupcialitete 10,1.

Z druge strani pa so zakon na deželi trajnejši, saj pride na 1000 kmečkih zakonov komaj 6 ločitev. Umetniki in strokovnjaki so tudi v ločitvah na prvem mestu in se jih od 1000 loči kar 31.

Cerkev in moda

Španski škof Enrique Pla y Deniel je objavil »Pravila o ženski spodobnosti«, kjer predpisuje Špankam do najmanjših podrobnosti, kako morajo živeti in se oblačiti. Prepovedal jim je tesne obleke, krila morajo pokriti kolena, najtežji greh so pa veliki dekolteji. Moški mladinci je prav tako prepovedal kratke hlače. Učiteljice morajo paziti na to, da se deklice nad 12 let ne prikazujejo v šolo ali na ceste brez dolgih nogavic. Starše je ponovno opozoril, da ne smejo dovoliti otrokom shtanja na samotnih krajih.

Silvestrovanje psov

V francoskem mestu Damariju se je okoli novega leta pripetila zabaven dogodek. Psi so nekaj dni z nejevoljo opazovali, kako njihovi gospodarji znašajo skupaj jedajo in pijačo za praznovanje. Neko noč pred novim letom so se zbrali in vrli v več krunčkov. Privedli so si pravo pasje silvestrovanje. Šele gasilcem se je posrečilo, da so razgnali podjetne in požrešne štirimotce.

»A, Podgórski!«
»Tako rad bi se videl s teboj...«
Na to ni nič odgovoril. Sklonil se je nad časopis in se podprl z roko tako, da si je zakril skoraj ves obraz. Gospa Alisa je omahovala.
»Meni se zdi, da ga moraš sprejeti, ako pride.«
Kossecki je vstal in silovito odrl stol.
»Rekel sem že, da nočem nikogar videti!« Vendar pa se je takoj obvladal in dodal z mirnejšim glasom. »Vsaj za zdaj ne.«
Nekajkrat je stopil za pisalno mizo sem in tja in se znova razburil.
»Danes Staniewiczzeva, jutri Podgórski, pojutaj snjem še kdo drug, in v dveh dneh se bo nabral tukaj cel kup radovednežev... Meni se zdi, da po vsem tem, kar sem preстал, imam nekaj pravice do miru, mar ne?«
Gospa Alisa je pritisnila roke na prsi.
»Tudi jaz tukaj nisem imela lahkega življenja. Nikar ne misli, da je bilo tukaj lahko.«
Kossecki je obstal.
»A mar mislim, da je bilo lahko? In kaj ima to skupnega s Podgórskim?«
»Saj to je tisto, da ima. Veliko ima skupnega. Samo ti tega ne vidiš... tebi se zdi... a menda sem jaz tudi človek in mi nekaj gre... ker jaz... jaz res nimam več moči, prav zares nimam več moči...«
In še kar naprej pritiskajoč roke na prsi, kakor da se brani, je začela nenadoma tiho jokati. Debele solze so ji tekale po na pol uvelih licih, vse telo ji je stresalo pridušeno ihtenje. Anton je ni skušal potolažiti. Stal je za pisalno mizo, nepremično, s povešenimi vekami in z obrazom, ki ni razodeval nikakega čustva.

»No, več kaj... je nazadnje spregovoril. «Čemu se je treba tako razburjati? Saj je vendar brez pomena.»
»To res že presega moje moči...« je ponovila z ubitim glasom. »Že tako mi je strašno mučno...«
»Kaj pa?«
»Vse.«
Kossecki je skomizgnil.
»Daj no mir, kaj se pravi to: vse? Saj smo vendar vsi živi, spet imamo svoj dom,« je dodal s prizvokom ironije. »A je to malo?«
Briščo si z robcem zardele oči, je prikimala, češ da vse to razume.
»Tako kaj bi še rada?«
Spet je začela jokati. To pot se je Anton odločil, da zapusti zavetje za pisalno mizo. Pristopil je k ženi.
»Pomiri se,« ji je položil roko na rame. »Vse to so živci.«
Vendar se je takoj umaknil in z rokami na hrbtu začel hoditi po sobi gor in dol. Gospa Alisa je skozi solze pogledala na moža.
»Vem, da so živci. A si morem kaj pomagati?«
Kossecki se je ustavil.
»Mar pravim, da si moreš kaj pomagati? Samo bo prešlo. Toliko reči preide. Počasi se bo vse uredilo...«
Vendar je govoril tako brez prepričanja, da se je ona, ki je pričakovala tolažilnih besed, počutila še bolj duševno pobito. Pomislila je na sinova, na hišo, na izginuli denar...
»Kakšenkrat v nič več ne verujem,« je rekla apatično.
»Kadar začnem misliti na vse to, me včasih kar mine veselje do življenja.«
»To so same besede!« je omalovažujoče zamahnil z roko.
»Vsakdo rad živi.«
»A čemu? Za koga?«

Anton je molčal.
»Ti bi rad vse meril po sebi...«
»Jaz?«
»Pa vendar so tudi drugi kaj pretrpeli. Ni bil vsak v taborišču, a tukaj včasih gotovo ni bilo laže kot v taborišču...«
Kossecki se je ustavil v ozadju sobe, v senci.
»Praviš, da hočem vse meriti po sebi?«
»Mar ni tako?«
»Morda.«
In čisto nepričakovano se je začel nenaravno glasno in zoprnno smejati. Gospa Alisa se je zdrznila. Samogibno je odmaknila robc od oči. V polmraku, ki je obdajal Antona, ni mogla ugledati moževega obraza, videla je samo obris njegove silhuete. Antonov smeh, nekoliko podoben tistemu, ko se človek zaleti od suhega kašlja, se ji je zdel neznan.
»Anton!« je zaklicala s prestrašenim glasom.
Pri tej priči je utihnil in v čedalje temnejši sobi je zavlada molk. Trajal je dolgo. Nazadnje je gospa Alisa s težavo obvladala drget, ki jo je spreletaval, in vprašala:
»Ali naj ti še prinesem čaja?«
»Hvala,« je odgovoril iz teme. »Za zdaj mi ni treba ničesar.«

IV

Večerilo se je, ko sta se Szczuka in Podgórski vrnila v mesto. Trg je bil sedaj videti drugačen kakor pred nekaj urami. Bil je prazen in nadenj se je spuščal sinjasti somrak. Na bledozelenem nebu so se še ostreje odbijali obrisi požganih hiš. S pomladnim večerom vred so se ljudje, željni čistega zraka, govorno odpravili proti Kosciuskovemu parku in Drveredu tretjega maja. Bila je sobota, in večer je bil topel in lep, čeprav nekoliko soparen.